

LA/Olli Lappalainen

13.12.1984

1

... Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV STADGANDENA OM ARBETSLÖSHETSPENSION

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lagar om ändring av stadgandena om arbetslöshetspension i lagen om pension för arbetstagare och vissa därtill anslutna lagar liksom även i folkpensionslagen.

Samtidigt föreslås att den årligen återkommande sänkningen av pensionsåldern för arbetslöshetspensionen slopas, varvid denna nedre åldersgräns skulle återgå till den i gällande lag ursprungligen stadgade åldersgränsen 60 år. Innan den gränsen nås, skulle likväl år 1929 och därförinnan födda, långvarigt arbetslösa personer alltjämt vara berättigade till arbetslöshetspension. De övriga förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension bibehålls till övervägande del oförändrade.

I propositionen föreslås, att arbetslöshetspensionen skall beviljas tillsvidare och att utbetalningen inte längre skall indelas i sex månaders perioder. Arbetskraftsmyndigheterna skulle därför inte längre utfärda intyg för fortsättande av pensionen. Pension skulle inte utges för sådana kalendermånader, då pensionsstagaren förvärvsarbetar och förtjänat minst 1 275,22 mark i månaden. Även vägran att ta emot anvisat arbete samt exempelvis vistelse utomlands skulle leda till att pensionsutbetalningen avbryts.

Pensionstagaren skulle själv vara skyldig att för avbrytande av pensionsutbetalningen till pensionsanstalten meddela om sitt förvärvsarbete och om andra på utbetalningen inverkan omständigheter. Grundlöst utgiven pension skulle pensionsanstalten med vissa undantag vara skyldig att återindriva.

Enligt förslaget skulle arbetslöshetspension kunna beviljas åt sådan invalidpensionstagare som får delpension, när pensionstagaren varit arbetslös en längre tid. Delpensionen skulle betraktas som en delbetalning av arbetslöshetspensionen.

LA/Olli Lappalainen

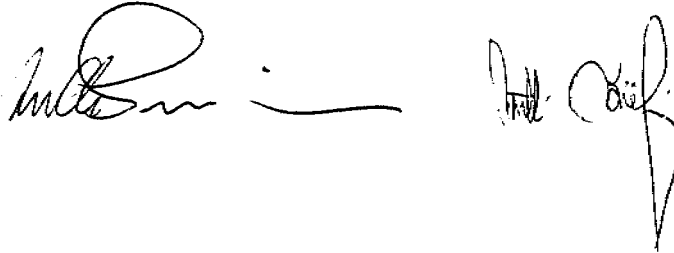
13.12.1984

2

Ikraftträdelsetidpunkten för ändringarna är öppen, men enligt ikraftträdelsestadgandet skulle ändringarna tillämpas från 1.1.1985. Pensionsanstalterna skall tillse, att avbrott i betalningen av arbetslöshetspensioner i lagens ikraftträdelsekede inte inträffar på den grund att fortsättningsintygen uteblir.

Pensionsanstalterna skall efter det lagen stadfästs informera alla sina arbetslöshetspensionstagare om ändringarna och om pensionstagarens meddelandeskyldighet. Vid Pensionsskyddscentralen bereds ett för pensionstagarna avsett brev. Brevet sänds samtidigt med ett cirkulär med anvisningar om lagens tillämpning till pensionsanstalterna för kännedom.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för arbetstagare, folkpensionslagen och vissa därtill anslutna lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att stadgandena om arbetslöshetspension ändras så att de motsvarar revisionen av utkomstskyddet för arbetslösa, som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa genomförs vid ingången av år 1985. Den nedre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension återförs till den ålder som ursprungligen stadgats i den nu gällande lagen, dvs. 60 år. Arbetstagare födda år 1929 eller tidigare skulle dock alltså kunna erhålla pension. Enligt förslaget skulle de övriga förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension till övervägande del bibehållas oförändrade. Arbetstagaren skall vara långvarigt arbetslös. Han skall under de 60 senast förflutna veckorna ha uppburit arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för minst 200 dagar. Rätt till arbetslöshetspension har även sådan person som fyllt 60 år och som enligt stadgandena om maximitiden för utbetalning av dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

I propositionen föreslås stadgandena om utbetalning av arbetslöshetspension bli ändrade. Arbetslöshetspension skulle beviljas tillsvidare och den skulle inte indelas i sex månaders perioder. Pension skulle dock inte betalas för kalendermånad under vilken pensionstagaren utför arbete som ger en förtjänst om minst 1 275,22 mark per månad. Även vistelse utomlands och vägran att godta sysselsättningsåtgärder skulle leda till förändringar i utbetalningen av pensionen. Har pension på grund av ovan nämnda orsaker betal-

ta grundlöst, skall pensionsanstalten återindriva den betalda pensionen. Pensionsanstalten kan avstå från återindrivningen, om pensionen inte skall återindrivas för längre tid än tre månader.

Pensionsanstalten skall avbryta utbetalningen av arbetslöshetspension, om orsak till avbrott föreligger. Om ansökan om förnyad utbetalning av pensionen inte har gjorts inom förloppet av ett år, anses pensionen ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet. Enligt propositionen skulle person som får invalidpension som delpension kunna få arbetslöshetspension. Den betalda delpensionen skulle då betraktas som delprestation av arbetslöshetspensionen.

Utöver ändringen av stadgandena om arbetslöshetspension i lagen om pension för arbetstagare och vissa därtill anslutna lagar föreslås i den nu föreliggande propositionen en ändring även av folkpensionslagens motsvarande stadganden. Folkpensionslagen föreslås ändrad även till den del det är fråga om i vilken mån enligt trafikförsäkringslagen utgiven ersättning för förlorad inkomst skall beaktas såsom inkomst i tilläggsdelen. Även ändringar som beror på stödet för vård i hemmet av äldre och handikappade samt barn föreslås bli gjorda i fråga om de behovsprövade förmåner som följer av folkpensionssystemet. I frontmannapensionen, familjepensionen och bostadsbidraget för pensionstagare skulle dessa förmåner inte beaktas.

Avsikten är att lagarna skall bringas i kraft så, att de lagändringar som ingår i propositionen skulle kunna företas från och med ingången av år 1985.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	2. Ikraftträdande	11
1. Propositionens samhälleliga betydelse	3	LAGTEXTERNA	13
1.1. Målsättning	3	1. Lag om ändring av lagen om pension för arbets- tagare	13
1.2. Medel	4	2. Lag om ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden	16
1.3. Ändringar av teknisk natur i folkpensionsla- gen, familjepensionslagen, lagen om front- mannapension och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	6	3. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner ..	12
2. Nuvarande läge och ärendets beredning	7	4. Lag om ändring av folkpensionslagen	19
2.1. Nuvarande lagstiftning	7	5. Lag om ändring av 15 b § familjepensionslagen ..	21
2.2. Beredningsskeden	8	6. Lag om ändring av 8 § lagen om frontmannapen- sion	21
2.2.1. Riksdagens ställningstaganden	8	7. Lag om ändring av 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	22
2.2.2. Tidigare förslag	8	BILAGA	23
3. Propositionens ekonomiska verkningar	8	Parallelltexter	23
4. Andra omständigheter som inverkat på proposi- tionens innehåll	9	1. Lag om ändring av lagen om pension för arbets- tagare	23
DETALJERAD MOTIVERING	9	2. Lag om ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden ...	30
1. Motivering av lagförslagen	9	3. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner ..	32
1.1. Lagen om pension för arbetstagare	9	4. Lag om ändring av folkpensionslagen	36
1.2. Lagen om pension för arbetstagare i kortva- riga arbetsförhållanden	10	5. Lag om ändring av 15 b § familjepensionslagen ..	39
1.3. Lagen om sjömanspensioner	10	6. Lag om ändring av 8 § lagen om frontmannapen- sion	40
1.4. Folkpensionslagen	10	7. Lag om ändring av 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	41
1.4.1. Arbetslöshetspension	10		
1.4.2. Beaktande av enligt trafikförsäk- ringen utbetald ersättning för förlorad inkomst då tilläggsdel fast- ställs	11		
1.5. Familjepensionslagen	11		
1.6. Lagen om frontmannapension	11		
1.7. Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ..	11		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Propositionens samhälleliga betydelse

1.1. Målsättning

Arbetslöshetapensionen fogades genom lagar som trädde i kraft den 1 juli 1971 till folkpensionslagen (499/71) och lagen om pension för arbetstagare (500/71). Till den sist nämnda hänvisas i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om pension för företagare. Från och med nämnda tidpunkt fogades arbetslöshetapensionen även till statens pensionssystem (851/71). Arbetslöshetapensionssystemet har genomförts även i det kommunala pensionssystemet. Till lagen om sjömanspensioner fogades arbetslöshetapensionen genom en lag som trädde i kraft den 1 juni 1980 (280/80).

Förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetapension är i huvuddrag likadana i de nämnda stadgandena, dvs. 60 års ålder och långvarig arbetslöshet. Arbetstagaren skall under de 60 senast förflutna veckorna ha uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning (946/71) avsedd arbetslöshetsersättning för sammanlagt minst 200 dagar. Rätt till arbetslöshetapension har även sådan person som fyllt 60 år och som i enlighet med stadgandena angående maximiunderstöd i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor inte längre har rätt till dagunderstöd. Förutsättning för erhållande av pension är ytterligare att arbetskraftsmyndigheterna åt den som ansöker om pension inte kan anvisa sådant arbete, vilket han inte kan vägra att ta emot utan att gå sin rätt till i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning förlustig.

Det nedre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetapension sänkts temporärt. Från den 1 juli 1978 till utgången av år 1979 var åldersgränsen 58 år (444/78). Från ingången av år 1980 kunde alla år 1925 eller tidigare födda arbetslösa arbetstagare bli delaktiga av arbetslöshetapensionssystemet (915—917/79 gällde folkpensions- och arbetspensionssystemet och 962/79 statens

pensionssystem). År 1981 kunde förutom de ovan nämnda åldersklasserna även långvarigt arbetslösa födda 1926 eller tidigare erhålla arbetslöshetapension (838—840/80). År 1982 kunde arbetslösa födda 1927 eller tidigare erhålla arbetslöshetapension (798—801/81 och 353/82) och år 1983 kunde ytterligare 1928 födda omfattas av arbetslöshetapensionssystemet (922 och 923/82 samt 925 och 926/82). Vidare utsträcktes arbetslöshetapensionssystemet år 1984 till att gälla även 1929 födda arbetslösa personer (954/83).

Arbetslöshetapensionssystemet grundar sig på Pensionssystemskommitténs delbetänkande VI (Kommittébetänkande 1971:B3). Kommittén ansåg att en förutsättning för erhållande av pension borde bli att personen har uppnått en viss ålder och att han på grund av arbetslöshet har varit helt eller delvis utan arbetsinkomster och att denna situation har pågått så länge att det inte är ändamålsenligt att trygga hans utkomst med hjälp av arbetslöshetsersättning. Enligt kommittén borde man även förutsätta att personen i fråga enligt intyg som utfärdats av arbetskraftsmyndighet sannolikt inte kan placeras i lämpligt arbete. Bedömningen av möjligheten att placera en person i arbete skulle göras av arbetskraftsmyndigheten på den ort där arbetstagaren eller företagaren är bosatt. Arbetskraftsmyndighetens bedömning av möjligheterna att placera en person i arbete ansågs binda pensionsanstalten så att den inte kunde avvika från denna, fastän pensionsanstalten skulle anse bedömningen vara felaktig.

Såsom det framgår av stadgandena om arbetslöshetapension och den kommittétext som utgör grund för dem är förfarandet vid beviljande av arbetslöshetapension byggt på samarbete mellan arbetskraftsmyndigheterna och pensionsmyndigheterna. Strävan var att under tider med ett svårt sysselsättningsläge trygga utkomsten för långvarigt arbetslösa äldre personer med stöd av pensionssystemet.

Arbetslöshetapensionssystemet har med åren fått drag som inte motsvarar systemets ursprungliga syftemål. Arbetslöshetapensionen har i själva verket blivit ett system med förtidspension. Ar-

berslöshetspensionerna enligt lagen om pension för arbetstagare har även blivit ett hjälpmedel för företag att göra omorganiseringar, dvs. ansvaret för den finansiering som krävs för omorganiseringarna flyttas med stöd av 12 § lagen om pension för arbetstagare över på alla arbetsgivare gemensamt.

Arbetskraftsmyndigheterna har i början av år 1984 i fråga om arbetslöshetspensioner övergått till att sända intyget över att arbete inte kan anvisas åt mottagare av arbetslöshetspension direkt till pensionssystemen. Detta förfarande vid utförande av intyg grundar sig på de krav som i lagen ställts på förlängning av arbetslöshetspension. Då man härmed avstått från arbetstagarens personliga besök hos Arbetskraftsmyndigheten, har följden varit att Arbetskraftsmyndigheternas och pensionsmyndigheternas administrativa samarbete i fråga om arbetslöshetspensioner försvagats. Man kan inte längre veta om den som lyfter arbetslöshetspension har haft arbete.

De schematiska stadgandena i anslutning till beviljandet av arbetslöshetspension har även lett till att pensionstagarna har missbrukat arbetslöshetspensionen. Den har utbetalts fastän personen samtidigt varit i arbete och t.o.m. regelbundet förvärvat arbetat. Lagen ger inte heller tillräckligt stöd för återindrivning av arbetslöshetspension som utbetalts grundlöst.

Med beaktande av ovan anförda synpunkter bör systemet med arbetslöshetspension utvecklas så att det i enlighet med sitt ursprungliga syfte allt ändamålsenligare kan användas till att sköta äldre och långvarigt arbetslösa arbetstagares utkomstskydd. Detta skulle enligt propositionen kunna nås om arbetslöshetspensionen kopplas ihop med dagpenningareformen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84). Även stadgandena om utbetalning av arbetslöshetspension borde justeras så att pension inte längre skulle utbetalas då det inte finns grund därtill. Återindrivningen av pension som utbetalts grundlöst borde även effektivieras.

1.2. Medel

Vid ingången av år 1985 genomförs revisionen av utkomstskyddet för arbetslösa enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I den inkomstpolsiska helhetslösningen våren 1984 kom man även överens om att stegvis återföra åldersgränsen för arbetslöshetspension till 60 år.

Den ekonomiska förmån som utbetalas i form av utkomstskydd för arbetslösa är en arbetslöshetsdagpenning, som betalas antingen som grunddagpenning eller som dagpenning avvägd enligt förtjänsten. Utkomstskyddet för arbetslösa är i fråga om förtjänstskyddet tidsmässigt begränsat. Arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten utbetalas för högst 500 dagar under fyra på varandra följande kalenderår. Samtidigt försvinner emellertid den nuvarande per kalenderår fastställda begränsningen beträffande 200 dagar ur förtjänstskyddet. Grunddagpenning utbetalas tidsmässigt obegränsat för hela arbetslöshetstiden. Vardera dagpenningförmånen är skattepliktig inkomst.

Utkomstskyddet för äldre långvarigt arbetslösa personer har även beaktats i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I enlighet därmed kan till arbetstagare som fyllt 55 år betalas enligt förtjänsten avvägd dagpenning för högst 250 vardagar, utöver ovan nämnda 500 dagar. Enligt regeringens proposition med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa (reg. prop. nr 38/1984 rd. s. 12) kunde man genom att till arbetslös som fyllt 55 år betala dagpenning avvägd enligt förtjänsten sköta utkomstskyddet för äldre långtidsarbetslösa genom permanenta arrangemang, samtidigt kunde åldersgränsen för arbetslöshetspensionen stegvis höjas till 60 år i enlighet med lagens ursprungliga avsikt.

För att målsättningen med lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall kunna genomföras föreslås att man avstår från att årligen sänka åldersgränsen för arbetslöshetspension. Åldersgränsen är från ingången av år 1985 60 år, såsom redan nämnts i lagen. Långvarigt arbetslösa som är födda år 1929 eller tidigare kan dock alltjämt erhålla pension före 60 års ålder. Enligt detta är åldersgränsen för arbetslöshetspension i deras fall de facto 56 år nästa år. Därefter höjs den stegvis till 60 år. Däremot skulle den åldersklass som är född år 1930 omfattas av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt statsverkspropositionen för år 1985 "avlåts till riksdagen erforderliga propositioner om en reform som genomförs stegvis från början av år 1986 och som gör en övergång till flexibel pensionsålder möjlig. Åldersgränsen 60 år för arbetslöshetspension återinförs gradvis." Då arbetslöshetspensionsåldern från och med ingången av år 1985 de facto är 56 år hos äldre arbetstagare, står återgången till 60 år i fråga om arbetslöshetspensionsåldern inte i konflikt med riksdagens uttalanden.

De övriga förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension föreslås bli oförändrade. Arbetstagaren skall vara arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån. Vidare förutsätts att arbetstagaren under de 60 senast förflutna veckorna har fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för sammanlagt minst 200 dagar eller att han på grund av de maximitider som gäller för utbetalningen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inte längre har rätt till dagpenningen. Det är ändamålsenligt att bibehålla möjligheten till arbetslöshetspension redan på grund av att arbetslöshetsdagpenning utbetalts för 200 dagar, särskilt då åldersgränsen för erhållande av pension stiger till 60 år. De olika grunderna för bestämmande av arbetslöshetspensionens och arbetslöshetsdagpenningens storlek leder dessutom i vissa fall till, att arbetslöshetspensionen ger ett bättre utkomstskydd för äldre arbetstagare än arbetslöshetsdagpenningen. De individuella variationerna kan emellertid vara avsevärda i detta hänseende. För att utkomstskyddet inte skall försvagas för någon äldre långvarigt arbetslös av denna anledning, är det skäl att bevara möjligheten till pensionering enligt nuvarande modell.

Då arbetslöshetspension enligt propositionen i framtiden skulle beviljas äldre långvarigt arbetslösa, är det även skäl att revidera stadgandena om utbetalning av pensionen. Å ena sidan skulle man i högre grad betona långvarigheten i anslutning till arbetslöshetspensionen, liksom till andra pensioner, och å andra sidan skulle man framhäva att utkomstskydd för arbetslösa inte bör ges om sökanden inte är arbetslös. Möjligheten att få pension skulle liksom hittills vara beroende av intyget över att personen är arbetslös arbetssökande, vilket utföras av den myndighet som betalar ut arbetslöshetsdagpenningen. Arbetslöshetspensionen skulle beviljas tillsvidare och pensionen skulle inte längre indelas i betalningsperioder om sex månader. Pensionen kommer att utbetalas så länge som personen är arbetslös.

Då arbetslöshetspension enligt nuvarande praxis har beviljats för sex månader åt gången på grund av Arbetskraftsmyndighetens bindande utlåtande, har det i rättspraxis ansetts att pensionen inte kan avbrytas fastän personen skulle börja arbeta under denna tid. Det kan inte vara ändamålsenligt att bevara ett sådant förfarande. Förutom att pensionen beviljas fortlöpande föreslås även att arbetslöshetspensionen inte skulle betalas för kalendermånad under vilken pensionstagaren har förvärvsarbetat och därvid fått

en månadsinkomst om minst 1 275,22 mark, dvs. det dubbla av det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare. Pension skulle inte heller utbetalas om pensionstagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete. Vidare skulle pension inte betalas för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrat ta emot arbete som Arbetskraftsmyndigheten anvisat åt honom och som uppfyller villkoren i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Pensionsanstalten skall avbryta utbetalningen av pension från och med ingången av följande möjliga betalningsperiod, sedan den fått meddelande om omständighet, på grund av vilken pension inte skulle få utbetalas. Orsaken till avbrottet i pensionen måste dock alltså föreligga. Fastän det inte vore möjligt att avbryta pensionen skall pensionsanstalten återindriva pension som betalats grundlöst. Pensionsanstalten kan avstå från återindrivningen endast i de fall då återindrivningen inte omspannar längre tid än tre månader. Avbruten pension kan börja betalas på nytt, då arbetstagaren företer Arbetskraftsmyndighets intyg över sin arbetslöshet. Har ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension inte gjorts inom ett år, anses pensionen ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet.

Enligt propositionen spelar Arbetskraftsmyndigheten alltså en central roll vid beviljandet av arbetslöshetspension och övervakningen av dess utbetalning. Arbetskraftsmyndigheterna övergick i början av år 1984 till ett förfarande enligt vilket arbetstagare som lyfter arbetslöshetspension inte personligen behöver ansöka om intyg över fortlöpande arbetslöshet. I stället sänder Arbetskraftsbyrån intyget till pensionsmyndighetscentralen och folkpensionsanstalten på eget initiativ, om den inte kan anvisa i lagen avsett arbete åt pensionstagaren. Fastän arbetstagarens skyldighet att med sex månaders mellanrum anmäla sig hos Arbetskraftsbyrån slopats som förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, får detta inte leda till att Arbetskraftsmyndigheterna inte längre skulle övervaka möjligheterna att sysselsätta arbetslösa arbetstagare. Av den anledningen föreslås att Arbetskraftsmyndigheten, om den kan anvisa arbete åt pensionstagare, skall meddela detta till pensionssystemen. Däremot har det inte ansetts nödvändigt att i lagen stadga om arbetstagares anmälningskyldighet, vilken han har även nu. Arbetslös arbetstagares skyldighet att till sin pensionsanstalt

meddela de förändringar som inträffar i hans förhållanden skulle kompletteras genom en förordning även i fråga om arbetslöshetspensionen.

De nu gällande stadgandena om invalidpension som betalas som delpension ger inget klart svar på frågan om en person som erhåller delpension kan beviljas arbetslöshetspension. En person som får delpension som arbetslöshetspension har dock ansetts höra till arbetskraften. I enlighet därmed har förmåner i form av utkomstskydd för arbetslösa betalats till honom. Ett liknande förfarande bibehålls även enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som träder i kraft den 1 januari 1985. Då det även i den senaste tidens rättspraxis har ansetts möjligt att bevilja person som får delpension arbetslöshetspension, är det ändamålsenligt att förtydliga stadgandena om arbetslöshetspension till denna del. Då en person som erhåller delpension som invalidpension blivit långvarigt arbetslös, har han rätt till arbetslöshetspension. Härvid betraktas den utbetalda delpensionen som delprestation av arbetslöshetspensionen.

Förtjänstpensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare och vissa därtill anslutna lagar har hittills beaktat arbetslösheten i vissa fall endast till den del den mätts på grundvalen av det enligt förtjänsten avvägda arbetslöshetsunderstödet enligt lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor. Arbetslöshet som mätts på detta sätt har påverkat bl.a. uträkningen av invalidpension med full effekt och arbetslöshetsstilläggets belopp.

I propositionen föreslås att rätten till invalidpension med full effekt och arbetslöshetsstilläggets belopp även i framtiden skulle påverkas endast av dagpenning avvägd enligt förtjänsten. Eftersom noggrannare utredningar saknas finns det nämligen detta skede inga möjligheter att ändra de stadganden i lagen om pension för arbetstagare som bygger på arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten.

I systemet med arbetslöshetspension har uppmärksamhet fästs även vid det att behovsprövningen i fråga om arbetslöshetsersättningar de facto utesluter vissa personer ur systemet med arbetslöshetspension. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa motsvarar grunddagpenningen den tidigare behovsprövning underkastade arbetslöshetsersättningen. Behovsprövningen i fråga om grunddagpenningen är dock lindrigare än i fråga om den tidigare arbetslöshetsersättningen. Detta medför att allt flera personer de facto kommer

att kunna få arbetslöshetspension sedan de uppburit arbetslöshetsdagpenning för 200 dagar. Regeringen utreder hur de som på grund av behovsprövningen faller utanför grunddagpenningen kan införlivas i arbetslöshetspensionssystemet. En proposition om detta avläts med det snaraste till riksdagen. I samma sammanhang utreds även hur de 500 och 750 dagarna i fråga om maximitiden för den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen, som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, kommer att påverka uträkningen av invalidpension med full effekt.

1.3. Ändringar av teknisk natur i folkpensionslagen, familjepensionslagen, lagen om frontmannapension och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I folkpensionssystemet övergår man med folkpensionsreformens III skede den 1 januari 1985 till ett tilläggsdelssystem med pensionsavhängighet. Till följd därav skulle man vid fastställandet av folkpensionens tilläggsdel inte beakta annat än pensionstagarens egna pensionsinkomster. Med pensionsinkomster borde även jämställas sådana enligt trafikförsäkringslagen utbetalda ersättningar för förlorad inkomst vilka utges för längre tid än ett år. De förmåner som betalas för en så lång tid är pension och inte längre kortvariga förmåner som jämställs med ersättning i form av dagpenning.

Familjepensionslagen (38/69), lagen om frontmannapension (119/77) och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) borde justeras så att det tidigare begreppet socialhjälp skulle ändras till att motsvara det nuvarande utkomststödet. Dessa lagar borde ändras även så att man vid tillämpningen av behovsprövningen enligt dem inte skulle beakta hemvårdsstödet för barn som inkomst. Om man inte skulle förfara så, skulle pensionstagarna försättas i en sämre ställning än andra. Behovsprövning tillämpas å ena sidan på hemvårdsstödet tilläggsdel, i vilken de ifrågavarande förmånerna beaktas som inkomster. Å andra sidan borde man i pensioner enligt dessa lagar beakta hemvårdsstödet för barn som inkomst om inget klart hindrande stadgande ingår i lagen till denna del. Ändringen har ringa betydelse i dessa system, eftersom de som erhåller dylikt hemvårdsstöd till följd av åldersstrukturen är rätt så fåtaliga.

Även stödet för vård av äldre i hemmet föreslås bli prioriterande i dessa system med

behovsprövning, som en ren stödform avsedd att användas för ersättande av kostnader.

2. Nuvarande läge och ärendets beredning

2.1. Nuvarande lagstiftning

Stadgandena om arbetslöshetspension enligt arbetspensionslagarna ingår i 4 c § lagen om pension för arbetstagare. Enligt den tillkommer rätt att erhålla arbetslöshetspension arbetstagare, som fyllt 60 år och som företer av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han inte kan vägra att mottaga utan att gå sin rätt till i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning förlustig samt över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovannämnda intyg, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med stadgandena angående maxiunderstöd i sagda lag om riksomfattande arbetslöshetskassor inte längre har rätt till dagunderstöd. Enligt paragrafens 2 mom. utbetalas pensionen från ingången av den kalendermånad som först begynner sedan två månader förflutit efter det arbetskraftsmyndighetens intyg utfärdats eller, om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för dagunderstöd uppnåtts, från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pension utges retroaktivt för högst sex månader. Enligt 4 c § 3 mom, lagen om pension för arbetstagare är arbetslöshetspensionen lika stor som den invalidpension, vilken skulle ha beviljats arbetstagaren, om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början vore berättigad att erhålla full invalidpension. I paragrafens 4 mom. stadgas om pensions indelning i perioder. Pension beviljas att utgå tillsvidare, men den upphör utan särskilt beslut sedan sex månader förflutit från det arbetskraftsmyndighetens intyg utfärdats, om inte till pensionsanstalten därförinnan befordrats av arbetskraftsmyndighet utfärdat nytt intyg över att åt pensionstagen inte kan anvisas arbete. I momentet regleras även förfarandet i de fall då pensionen har upphört och arbetslösheten likväl alltjämt fortgår. I paragrafens 5 mom. regleras de fall i vilka mottagare av arbetslöshetspension blir långvarigt

arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension. Enligt 4 c § 6 mom. lagen om pension för arbetstagare har arbetstagare som är född år 1929 eller tidigare rätt att utan hinder av åldersgränsen 60 år erhålla arbetslöshetspension. Stadgandet garanterar dessa åldersgrupper rätt till nedsatt pensionsålder vid bestämmandet av arbetslöshetspension.

I 6 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare definieras begreppet invalidpension med full effekt. Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd, kan vid fastställandet av invalidpension, som beviljas på grund av detta arbetsförhållande, såsom till pension berättigande tid även räknas tiden mellan invaliditetens början och uppnåender av pensionsåldern. Enligt 7 b § lagen för arbetstagare förhöjs pensionen med arbetslöshetstillägg, om arbetstagaren erhållit dagunderstöd i enlighet med lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor. Dagunderstöd, som erlagts för tiden före början av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyllt 23 år, samt för det år, under vilket pensionsfallet inträffat, och för det föregående kalenderåret, berättigar likväl inte till arbetslöshetstillägg.

I 8 § lagen om pension för arbetstagare regleras samordningen av pensioner. I paragrafens 6 mom. definieras en situation i vilken tidigare utbetald socialförsäkringsförmån faller utanför samordningen. Då samordning i regel förrättas när ett nytt pensionsfall inträffar, har i lagen definierats vad som inte skall betraktas såsom nytt pensionsfall. Såsom nytt pensionsfall betraktas inte att arbetslöshetspension förändras till invalidpension eller invalidpension till ålderspension. I 8 a § lagen om pension för arbetstagare definieras när samordning förrättas på nytt. I 12 a, 17 och 19 a §§ lagen om pension för arbetstagare ingår även stadganden om förmåner som utbetalas i form av utkomstskydd för arbetslösa, närmast om utbetalningen av dessa.

Även i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden skall intas terminologiska ändringar i anslutning till förmåner i form av utkomstskydd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Stadganden om arbetslöshetspension ingår även i lagen om sjömanspensioner. Förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension ingår 15 e § lagen om sjömanspensioner. De överensstämmer med stadgandena i den övriga arbetspensionslagstiftningen. I 12 § lagen om

sjömanspensioner anges hur invalidpension med full effekt skall beaktas vid bestämmandet av pensionens storlek.

Även i folkpensionslagen ingår stadganden om arbetslöshetspension. I 22 c § folkpensionslagen definieras förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension. De sammanfaller till innehållet, helt med arbetspensionssystemet. I 31 a § folkpensionslagen ingår stadganden om indelningen av arbetslöshetspension i perioder. Även i folkpensionssystemet upphör arbetslöshetspension utan särskilt beslut sedan sex månader förflutit från det arbetskraftsmyndighets intyg utfärdats, om ej till pensionsanstalten därförinnan befordrats av arbetskraftsmyndigheten utfärdat nytt intyg över att åt pensionstagaren inte kan anvisas arbete.

Det i folkpensionslagen avsedda begreppet inkomst vid fastställande av tilläggsdel definieras i 26 § folkpensionslagen. Begreppet inkomst gällande behovsprövade pensioner och pensionsdelar i folkpensionssystemet definieras i 15 b § familjepensionslagen, 8 § lagen om frontmannapension och 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

2.2. Beredningsskeden

2.2.1. Riksdagens ställningstaganden

Då arbetslöshetspensionen är nära förknippad med totalrevisionen av utkomstskyddet för arbetslösa har riksdagen från och med år 1976 ingripit i missförhållanden i de arbetslösas utkomstskydd. I sitt betänkande nr 15 vid 1982 års riksdag påskyndad riksdagens socialutskott genomförandet av en tillräcklig utkomst och en omfattande reform beträffande utkomstskydd vid arbetslöshet. I sitt svar på regeringens proposition med förslag till lagar angående ändring av 20 § folkpensionslagen, 4 c § lagen om pension för arbetstagare, 6 a § lagen om pension för lantbruksföretagare, 15 e § lagen om sjömanspensioner och 9 a § lagen om statens pensioner (reg. prop. nr 168/1983) förutsatte riksdagen att regeringen drar försorg om att de nuvarande åldersgränserna för arbetslöshetspension och generationsväxlingspension bibehålls till dess att smidig pensionering och en totalreform av arbetslöshetsskyddet genomförs. I sitt svar på regeringens propositioner med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa och vissa därtill anslutna lagar samt till lagar om ändring av lagen

om sysselsättning och 16 § lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (reg. prop. nr 38 och 94/1984 rd.) förutsatte riksdagen dessutom att lagstiftningen i och med att arbetslöshetspensionsåldern höjs i samband med revisionen av utkomstskyddet justeras så att förutsättningarna för att bevilja arbetslöshetspension och grunderna för pensionen blir rättvisa med tanke på sökandena. Riksdagen förutsatte även att regeringen undersöker de problem som eventuellt förekommer i fråga om intjänande av pensionskydd under arbetslöshet och vidtar åtgärder för att rätta till observerade missförhållanden.

2.2.2. Tidigare förslag

Vid planeringen av en totalrevision av utkomstskyddet för arbetslösa framställde kommissionen för trygghet mot arbetslöshet (Kommittébetänkande 1979:27) ett förslag även till ändring av arbetslöshetspensionssystemet så att åldersgränsen för arbetslöshetspension stegvis återfärs till 60 år.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

De nu förslagna ändringarna har i och för sig inga kostnadsökande verkningar, eftersom åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension inte längre sänks. För kartläggning av den kommande situationen är det likväl skäl att granska utgifterna för arbetslöshetspension år 1985.

Det beräknas att arbetslöshetspension under år 1985 kommer att beviljas ca 1700 56-åringar, ca 4000 57—59-åringar och ca 4300 60—64-åringar.

Dessa pensioner skulle i arbetspensionssystemet inom den privata sektorn (företagarsystemen inbegripna) medföra utgifter om ca 160 milj. mk. Då det beräknas att ca 4000 arbetslöshetspensioner samtidigt upphör år 1985, blir den faktiska kostnaden ca 120 milj. mk.

I folkpensionssystemet är utvecklingen i fråga om antalet pensionstagare densamma som i arbetspensionssystemet. I folkpensionssystemet är de ovan anförda nettokostnaderna på motsvarande sätt 65 milj. mk.

4. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll

Till riksdagen avläts en särskild proposition med förslag till lag om ändring av lagen om

statens pensioner, i vilken ingår motsvarande förslag till ändringar i arbetslöshetspensionssystemer inom den statliga sektorn. Regeringens avsikt är att de nu föreslagna ändringarna skulle genomföras även i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga.

DETALJERAD MOTIVERING

1. Motivering av lagförslagen

1.1. Lagen om pension för arbetstagare

För erhållande av arbetslöshetspension förutsätts uppnådd 60 års ålder, som har varit pensionsförutsättning i arbetslöshetspensionssystemet redan från dess början ända till år 1978, då pensionsåldern sänktes till 58 år. Sedermera har åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension årligen temporärt sänkts till 55 år. Enligt en lag av år 1983 skulle arbetstagare som är födda år 1929 eller tidigare alltså kunna bli pensionerade före 60 års ålder. Utkomstskyddet vid arbetslöshet för arbetstagare som är yngre än dessa skulle skötas enligt stadgandena i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension skulle till övervägande del bli oförändrade. Arbetslös arbetssökande skall förete av arbetskraftsmyndighet utfärdad intyg över att han är arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån och att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han inte kan vägra att ta emot utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa förlustig. Arbetstagaren skall dessutom förete av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdad intyg över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av arbetskraftsmyndighet, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar eller inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten på grund av att den utbetalts maximalt. Vid uträkningen av den nämnda perioden om 200 dagar spelar det ingen roll om han för den tiden erhållit grunddagpenning eller dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

På grund av stadgandet om maximal utbetalning av arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten kan person som fyllt 55 år erhålla arbetslöshetspension på denna grund först efter det att han redan erhållit dagpenning för 750 dagar.

Pensionens begynnelsepunkt förblir förändrad.

I 4 c § 3 mom. lagen om pension får arbetstagare ingår nya stadganden om utbetalningen av arbetslöshetspension. För det första skulle pension inte betalas om pensionstagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete. För det andra skulle arbetstagare om han är i förvärsarbete och därvid per månad förtjänar minst 1275,22 mark inte ha rätt att få pension för denna månad. Beloppet 1275,22 mark motsvarar det dubbla av det minimibelopp som lagen om pension för arbetstagare garanterar. Talet har uttryckts i 1984 års APL-index (1006). Pension skulle inte heller betalas om pensionstagaren vägrar att ta emot av arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsett förvärsarbete, som fortgår minst en månad. Om pension inte skulle ha fått utbetalas skall pensionsanstalten, enligt 4 c § 5 mom., lagen om pension för arbetstagare, avbryta utbetalningen av pensionen, om orsaken till avbrottet i pensionen fortfarande föreligger. Pension som utbetalts grundlöst skall återindrivas. Återindrivningen kan ske även genom kvittning mot kommande pensionsrater. Av särskilda skäl kan man avstå från återindrivningen, om pension inte skall återindrivas för längre tid än tre månader.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansökan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då arbetstagaren har rätt att få pension. Pensionen beviljas inte heller i detta fall retroaktivt för längre tid än sex månader före inlämnad

ansökan. Om arbetstagaren vägrat att godta systerställningsåtgärder betalas ingen pension för den kalendermånad som följer omedelbart efter denna vägran. Den som ansöker om förnyad utbetalning av avbruten pension skall till sin ansökan foga arbetskraftsmyndighets intyg över att han är arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån och att åt honom inte kan anvisas arbete som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I den nu gällande lagstiftningen har arbetskraftsmyndighet ålagts skyldighet att följa med möjligheterna att sysselsätta personer som lyfter arbetslöshetspension. Denna skyldighet skulle alljämt bibehållas. Arbetskraftsmyndigheterna borde därför med sex månaders mellanrum kontrollera om arbete kan anvisas åt pensionstagare, och om så är fallet, meddela detta även till pensionsmyndighetscentralen. Enligt 12 a § förordningen om pension för arbetstagare kan pensionsanstalten vid behov infordra av pensionstagaren utredning om, att han fortfarande uppfyller förutsättningarna för erhållande av pensionen. Avsikten är att detta stadgande i paragrafen skall preciseras så att den som lyfter arbetslöshetspension skulle vara skyldig att anmäla när han börjar arbeta och om de övriga omständigheter som påverkar utbetalningen av arbetslöshetspensionen.

Till systemet med arbetslöshetspension skulle fogas ett nytt stadgande om att arbetstagare som erhåller invalidpension som delpension skulle kunna få rätt till arbetslöshetspension. Då arbetstagaren uppfyller förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension skulle delpensionen ändras i enlighet med 4 c § 8 mom. lagen om pension för arbetstagare till arbetslöshetspension, vars belopp skulle vara lika stort som den invalidpension som arbetstagaren skulle ha erhållit, om nämnda delpension hade ändrats till full invalidpension. Tidigare utbetald delpension betraktas såsom delprestation av arbetslöshetspension som erlaggs för samma tid.

Lagens 4 c § 9 och 10 mom. har samma innehåll som i den nu gällande lagen.

Föreslås att 6 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare justeras närmast i fråga om terminologin. Detta innebär att även framdeles endast arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten skulle garantera arbetstagare invalidpensionsförmån med full effekt vid fastställandet av arbetslöshetspensionens storlek.

Enligt den föreslagna 7 b § i lagen om pension för arbetstagare skulle alljämt endast enligt

förtjänsten avvägd dagpenning berättiga till arbetslöshetstillägg. En teknisk ändring rörande detta skulle företas i 7 b §.

Även de ändringar som föreslås gjorda i 8, 8 a, 12 a, 17 och 19 a §§ lagen om pension för arbetstagare är tekniska. Det är endast fråga om sådana ändringar i ordalydelsen som föranleds av att arbetslöshetsunderstödet enligt lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor i samband med lagen om utkomstskydd ändrats till arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten.

1.2. Lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

Föreslås, att 7 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden justeras till den del terminologin i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor ändras så att den överensstämmer med terminologin i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.3. Lagen om sjömanspensioner

Även i sjömanspensionslagstiftningen föreslås nya stadganden om arbetslöshetspensionen. Pensionen skulle bestämmas helt i enlighet med samma principer som i lagen om pension för arbetstagare. Den enda ändringen jämfört med det nuvarande systemet skulle vara stadgandena om utbetalning och återindrivning samt avbrott i pensionen. Enligt 15 e § lagen om sjömanspensioner skulle även person som är delvis arbetsoförmögen ha rätt till arbetslöshetspension, om han uppfyller villkoren för erhållande av sådan pension.

1.4. Folkpensionslagen

1.4.1. Arbetslöshetspension

I 22 c § folkpensionslagen definieras vem som bör anses berättigad till arbetslöshetspension. På grund av folkpensionslagens struktur saknar stadgandet ett omnämmande om beviljande av arbetslöshetspension i fråga om långvarigt arbetslös person samt om rätten för försäkrad född år 1929 eller tidigare att erhålla arbetslöshetspension. Dessa stadganden ingår i folkpensionslagens 20 §, som inte behöver ändras i detta sammanhang.

Förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension skulle innehållsmässigt överensstämma med stadgandena i lagen om pension för arbetstagare. Även utbetalningen av arbetslöshetspension skulle omfattas av samma stadganden som arbetspensionerna. I 22 c § 2 mom. 2 punkten folkpensionslagen skulle man likväl direkt nämna det markbelopp som pensionstagaren inte längre får förtjäna om han vill behålla sin rätt till arbetslöshetspension. Det belopp som nämns i denna punkt skulle motsvara löneindextalet för år 1984. Till 31 a § 4 mom. skulle fogas ett stadgande, enligt vilket det fulla beloppet skulle justeras per kalenderår på grund av förändringar i landets allmänna lönenivå enligt det löneindexantal som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare. Indexjusteringsförfarandet skulle i detta avseende avvika från det indexförfarande som eljest gäller i folkpensionssystemet.

I 31 a § folkpensionslagen ingår stadganden om arbetskraftsmyndighets skyldigheter. Motsvarande stadganden ingår i lagen om pension för arbetstagare. Genom förordning skulle stadgas om pensionstagares anmälningskyldighet i fall, då han inte är berättigad till arbetslöshetspension efter det att förhållandena förändrats. I paragrafens 3 mom. regleras den förnyade utbetalningen av arbetslöshetspension i det fall att pension inte har utbetalats till följd av pensionstagarens utlandsvistelse, förvärvsarbete eller vägran att ta emot arbete. Stadgandena överensstämmer helt med stadgandena i lagen om pension för arbetstagare.

I 39 och 43 a §§ folkpensionslagen ingår de tekniska ändringar som beror på att i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd dagpenning eller dagpenning avvägd enligt förtjänsten ersätter den tidigare arbetslöshetsersättningen eller arbetslöshetsunderstödet.

1.4.2. Beaktande av enligt trafikförsäkringen utbetald ersättning för förlorad inkomst då tilläggsdel fastställs

Föreslås att 26 § 1 mom. 3 punkten folkpensionslagen ändras så att ersättning för förlorad inkomst enligt de olika lagarna om trafikförsäkring skulle beaktas som inkomst vid fastställande av tilläggsdel, till den del den utbetalas för längre tid än ett år.

Med ersättning för förlorad inkomst, som jämföras med dagpenning, borde man förfara på

samma sätt som med övriga dagpenningar, t.ex. de som utbetalas enligt sjukförsäkringslagen och lagen om olycksfallsförsäkring. De betalas i allmänhet för högst ett år. Dagpenningen beaktas inte som inkomst vid fastställandet av folkpensionens tilläggsdel. När rätten till dagpenning upphört, förändras förmånen i allmänhet till pensionsinkomst, som minskar tilläggsdelen. Ersättning för förlorad inkomst kan däremot betalas ut för längre tid än ett år, i vissa fall t.o.m. under flera års tid. I dessa fall är det motiverat att beakta den som inkomst då tilläggsdelen fastställs. Man borde dock förfara på detta sätt endast i de fall då ersättningen har börjat löpa efter det lagändringen trätt i kraft. Ett omnämnande om detta borde ingå i ikraftträdelsestadgandet.

1.5. Familjepensionslagen

I 15 b § 3 mom. 3 punkten familjepensionslagen föreslås en teknisk ändring, som beror på att den tidigare socialhjälpens från och med den 1 januari 1984 blivit utkomststöd. Till momentet föreslås fogad en ny 10 punkt, enligt vilken stöd för vård i hemmet av barn, äldre eller handikappade inte skulle räknas som inkomst då tilläggsdelen till familjepension fastställs. Detta är motiverat av den anledningen att hemvårdsstödet är avsett att ersätta de särskilda kostnader som åsamkas av vården. Det kan således inte räknas som inkomst för den vårdbehövande. Med beaktande av målsättningen med hemvårdsstödet och stödbeloppet är det inte heller skäligt att stödet skulle betraktas som vårdarens inkomst då familjepensionen fastställs. Då familjepensionen och övriga pensioner redan beaktas vid fastställandet av stödet för vård av barn i hemmet i fråga om dess tilläggsdel, skulle det vara oskäligt att räkna hemvårdsstödet som inkomst i familjepensionen. Målsättningen med stödsystemet, lindrande av kostnaderna för vården av små barn, skulle inte kunna förverkligas i fråga om familjepensionstagare eftersom pensionen skulle minska till följd av stödet. Dessa förmåner räknas inte heller som inkomst vid fastställandet av folkpensionens tilläggsdel från och med den 1 januari 1985.

1.6. Lagen om frontmannapension

I 8 § 3 mom. 4 punkten lagen om frontmannapension föreslås en teknisk ändring på grund av utkomststödet. Till momentet fogas en ny 12 punkt angående hemvårdsstödet. Den följer till sitt innehåll och sina grunder motsvarande tillägg till familjepensionslagen. I paragrafens 5 mom. föreslås en ändring som gäller beaktandet av ersättning för förlorad inkomst som inkomst. Denna ändring har samma innehåll som motsvarande ändring i folkpensionslagen. Enligt förslaget skulle ersättning för förlorad inkomst som betalas för kortare tid än ett år alljämt betraktas såsom arbetsinkomst. Detta är av betydelse då makes inkomst fastställs, eftersom makes arbetsinkomst är delvis prioriterad inkomst vid fastställandet av frontmannapension. Däremot skulle ersättning för förlorad inkomst som betalas för längre tid än ett år helt räknas som inkomst. Ändringen gäller endast ersättningar för förlorad inkomst som börjat löpa efter den 1 januari 1985.

1.7. Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I 6 § 2 mom. lagen om bostadsbidrag för pensionstagare föreslås en teknisk ändring på grund av utkomstskyddet. Ytterligare föreslås att

den ovan anförda ändringen angående hemvårdsstödet företas i lagrummet. Enligt detta ändringsförslag betraktas stödet inte såsom vårdarens eller den vårdade persons inkomst då bostadsbidrag fastställs.

2. Ikraftträdande

I anslutning till totalrevideringen av utkomstskyddet för arbetslösa föreslås att de nu gällande ändringarna i fråga om arbetslöshetspension tillämpas räknat från den 1 januari 1985. Det samma gäller även de tekniska ändringarna i propositionen. För att de arbetstagare som nu omfattas av systemet med arbetslöshetsersättningar och arbetslöshetsunderstöd inte skall råka i en sämre ställning på grund av revisionen föreslås att man vid uträkningen av perioden om 200 dagar, om vilken stadgats i lagen om pension för arbetstagare och folkpensionslagen, även skulle beakta de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersättning utbetalts före dessa lagars ikraftträdande. På motsvarande sätt skulle man vid uträkningen av maximitiden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten beakta de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd betalats före lagens ikraftträdande.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare 4 c §, 6 § 3 mom., 7 b §, 8 § 6 mom., 8 a § 2 mom., 12 a § och 17 § 1 mom. samt 19 a § 3 och 4 mom.,

av dessa lagrum 4 c § sådan den lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72) och delvis ändrad genom lagar av den 23 juni 1977, den 19 december 1980, den 13 november 1981 och den 16 december 1983 (497/77, 839/80, 745/81 och 954/83), 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 10 april 1981 (257/81), 7 b § sådan den lyder i lag av den 14 april 1978 (274/78) 8 § 6 mom. sådant det lyder i lag av den 14 december 1979 (914/79), 8 a § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 25 januari 1982 (72/82), 12 a § sådan den lyder i lag av den 18 april 1980 (281/80) och delvis ändrad genom lag av den 9 juli (538/82), 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 14 maj 1976 (389/76) samt 19 a § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag av den 21 januari 1983 (101/83), som följer:

4 c §

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer långvarigt arbetslös arbetstagare, som fyllt 60 år och som företer av Arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att han är arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån och att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att ta emot utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) förlustig. Förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension är därtill att arbetstagaren företer av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdat intyg över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av Arbetskraftsmyndighet, under de 60 senaste förflutna veckorna uppburit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten.

Arbetslöshetspension utbetalas från ingången av den kalendermånad som först börjar sedan två månader förflutit efter det i 1 mom. avsett intyg av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdats eller om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten uppnåtts från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pension utges dock inte utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad som följer närmast efter den under vilken pensionen söktes. Såvida annat inte stadgas i denna paragraf gäller angående arbetslöshetspension och mottagare av ar-

betslöshetspension i tillämpliga delar vad om invalidpension och mottagare av invalidpension är stadgat.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invalidpension, vilken skulle ha beviljats arbetstagaren, om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början vore berättigad att erhålla full invalidpension. Vid pensionens bestämmande anses arbetstagaren ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under de i 1 mom. avsedda 60 veckorna utgivits arbetslöshetsdagpenning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tillsvidare. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:

1) för kalendermånad, under vilken pensionsstagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete;

2) för kalendermånad, under vilken pensionsstagare är i förvärsarbete och därvid per månad förtjänar minst två gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrat ta emot av Arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i 1 mom. avsett arbete, som fortgår minst en månad.

Arbetskraftsmyndighet skall, efter att ha utfärdat i 1 mom. avsett intyg, med sex månaders mellanrum kontrollera om arbete kan anvisas åt pensionstagare. Kan arbete anvisas åt mottagare av arbetslöshetspension, skall Arbetskraftsmyndigheten meddela detta till pensionsmyndighetscentralen.

Sedan pensionsanstalten fått meddelande om omständighet, på grund av vilken pension inte

skulle få utbetalas enligt 4 mom., avbryter pensionsanstalten utbetalningen av pensionen från och med ingången av följande möjliga betalningsperiod, om orsaken till avbrottet i pensionen fortfarande föreligger. Om pension på grundvalen av 4 mom. inte hade fått utbetalas, återindriver pensionsanstalten den utbetalda pensionen. Om pension inte skall återindrivas för längre tid än tre månader, kan pensionsanstalten av särskilt skäl avstå från återindrivningen. Pension kan återindrivas även genom kvittning mot kommande pensionsrater.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansökan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då arbetstagaren har rätt att få pension, dock inte retroaktivt för längre tid än 6 månader före ansökningsdagen eller för den kalendermånad som omedelbart följer efter i 4 mom. 3 punkten avsedd vägran. Till ansökan skall fogas i 1 mom. avsett intyg av Arbetskraftsmyndighet. Har ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år, anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet.

Uppfyller arbetstagare som erhåller invalidpension som delpension villkoren för erhållande av arbetslöshetspension, ändras pensionen på ansökan till arbetslöshetspension, vars belopp är lika stort som beloppet av den invalidpension som han skulle ha erhållit om nämnda delpension hade ändrats till full invalidpension. Beviljas arbetslöshetspension för samma tid som den, vilken delpension har utgått, anses delpensionen utgöra delprestation av arbetslöshetspensionen. I övrigt gäller i fråga om nämnda arbetslöshetspension vad i 2 mom. är stadgat.

Blir arbetstagare, medan han uppbär arbetslöshetspension på det sätt som förutsätts i 4 § 3 mom. långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invalidpension räknat från närmast följande möjliga förfallodag. Den fulla invalidpensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utän hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension har även arbetstagare som är födda år 1929 eller tidigare rätt att få arbetslöshetspension.

6 §

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslös-

hetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställande av invalidpension, som beviljas på grund av detta arbetsförhållande, såsom till pension berättigande tid även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av pensionsåldern. Har arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom till pension berättigande tid den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försåvitt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet som begynt före förstnämnda arbetsförhållande, har rätt till ett i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställande av hans i enlighet därmed utgående invalidpension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Vad ovan i detta moment stadgats tillämpas likväl inte vid uträkning av ålderspensionen eller av sådan invalidpension, för vilken den till grund liggande arbetsoförmågan begynt efter det år då arbetstagaren uppnådde 63 års ålder, såvida arbetstagaren inte under det år han uppnådde sagda ålder, med beaktande även av under sagda år avslutat arbetsförhållande i dess helhet, haft under denna lag lydande arbete sammanlagt minst fyra månader. Likaså räknas vid fastställande av kvinnlig arbetstages invalidpension den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern såsom till pension berättigande tid, såvida hon under tiden efter det 360 dagar förflutit och invaliditeten börjar, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 4 § 5 mom. avsett barn som är yngre än tre år, dock ej, såvida den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnvårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstages arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller om fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

7 b §

Har arbetstagare erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten, förhöjs pensionen med arbetslöshetsstilläg. Har arbetstagare under hela kalenderåret stått i samma av denna lag

omfattande arbetsförhållande, berättigar för detta år utbetald arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten likväl inte full arbetslöshetsstillägg, om inte arbetstagarens arbetsförhållande, som omfattas av denna lag upphört inom tre år efter utgången av förstnämnda kalenderår eller om inte arbetstagaren under samma kalenderår förtjänat lön, som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvarig arbetsförhållanden, till minst det i 5 § 1 mom. sagda lag avsedda gränobeloppet. Arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten som erlagts för tiden före ingången av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyllt 23 år, samt för det år, under vilket pensionsfallet inträffat, och för det föregående kalenderåret, berättigar likväl inte till arbetslöshetsstillägg.

Arbetslöshetsstillägget uträknas så, att pensionens belopp multipliceras med antalet arbetslöshetsmånader och produkten divideras med det tal, som erhålls då antalet arbetslöshetsmånader subtraheras från antalet sådana fulla månader, som ingår i tiden från det arbetstagaren fyllt 23 år, likväl tidigast från och med den 1 juli 1962, tills han uppnått 65 års ålder. Arbetslöshetsmånaderna bestäms såsom fulla månader på basen av det sammanlagda antalet sådana dagar, för vilka arbetstagaren erhållit sådan arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten, som enligt 1 mom. berättigar till arbetslöshetsstillägg, och så, att månaden anses ha 22 dagar.

8 §

Utan hinder av vad i 1 och 5 mom. är stadgat beaktas vid samordning av pensioner inte sådan på lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), trafikförsäkringslagen (279/59), eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) grundad ersättning, som arbetstagare åtnjutit under minst tre års tid omedelbart före pensionsfallet, i den mån ersättningen inte överstiger ersättningsnivån före pensionsfallet, ej heller beaktas på sådan ersättning grundad familjepension. Såsom nytt pensionsfall betraktas härvid inte att arbetslöshetspension förändras till invalidpension, som delpension beviljad invalidpension till arbetslöshetspension eller invalidpension till ålderspension, ej heller uppkomsten av rätt att erhålla familjepension efter pensionstagare. Vid samordningen av pensionerna beaktas inte heller sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på skada, vilken uppkommit under krigen åren 1939—1945.

8 a §

Beviljas ålders- eller invalidpensionstagare i 8 § 1 mom. avsedd pension, livränta eller fortlöpande ersättning, förrättas i 8 § 1 mom. avsedd samordning på nytt. På grund av samordningen minskas pensionen dock endast så mycket att det sammanlagda beloppet av de i sagda moment avsedda förmånerna förblir minst lika stor som det vore, om inte rätt till pension, livränta eller fortlöpande ersättning som avses i första meningen av detta momentet hade förelegat. Det samma gäller i 8 § 5 mom. avsedd samordning, om person som åtnjuter familjepension beviljas i första meningen av nämnda moment åsyftad pension eller fortlöpande ersättning. Likaså förrättas i 8 § 1 mom. avsedd samordning på nytt, då invalidpension som betalas som delpension ändras till arbetslöshetspension eller då pensionen justeras i enlighet med 5 b eller 7 c §. Ytterligare förrättas, om pensionens belopp därigenom blir större, i 8 § 5 mom. avsedd samordning på nytt, då barn som är förmånstagare fyller 16 år eller då annan förmånstagare än barn som fyllt 16 år upphört att vara förmånstagare. På ansökan förrättas i 8 § avsedd samordning på nytt, även om beloppet av sådan dagpenning, annan pension, livränta eller fortlöpande ersättning som inverkat på samordningen väsentligen förändrats.

12 a §

För täckande av det ansvar och de kostnader som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar pensionsanstalter som bedriver i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan samt den i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare avsedda kommunala pensionsanstalten, skall den i lagen om arbetslöshetskassor (603/84) avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna inom en tid som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet årligen till pensionsskyddscentralen erlagga en försäkringspremie, som beräknas enligt ett av social- och hälsovårdsministeriet fastställt procenttal av de stödavgifter centralkassan betalt. Detta procenttal skall fastställas så, att i försäkringspremie enligt uppskattning inflyter samma belopp som skulle erhållas om för löner, som motsvarar i 7/§ avsedd dagpenning avvägd enligt förtjänsten, skulle erläggas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie. På gemensam framställning av pensionsskyddscentralen och

centralkassan för arbetslöshetskassorna kan social- och hälsovårdsministeriet bestämma att förskott på ovan avsedd försäkringspremie skall betalas.

De medel som i enlighet med 1 mom. erhållits i försäkringspremier gottgör pensionsskyddscentralen pensionsanstalterna enligt grunder, som på framställning av pensionsskyddscentralen fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

17 §

Arbetsgivare är skyldig att till pensionsanstalt pensionsskyddscentralen och i denna lag avsedd besvärmyndighet lämna alla uppgifter som är av nöden för verkställigheten av denna lag. Nämnade anstalter har rätt att i arbetsgivarens böcker granska uppgifternas riktighet. Till den del arbetsgivaren underlåter att insända sagda uppgifter eller insänder dem senare än vad genom förordning närmare stadgas, påförs arbetsgivaren enligt uppskattning en till högst dubbelt belopp förhöjd försäkringspremie, om inte särskilt skäl föreligger att avstå från bestämmande av förhöjning. Pensionsskyddscentralen ger vid behov närmare anvisningar om bestämmande av förhöjningen och om avstående från denna. Vad ovan stadgats om arbetsgivare gäller i tillämpliga delar även i lagen om arbetslöshetskassor avsedd arbetslöshetskassa.

19 a §

Om arbetstagare fått i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för den tid som honom beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen utbetala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen, till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning som utbetalts för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen endast under förutsättning att i 45 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsett meddelande gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag då pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

Vid uträkningen av de 200 dagar som avses i 4 c § 1 mom. beaktas även de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersättning utbetalts före denna lags ikraftträdande, och vid uträkningen av maximitiden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten beaktas de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd utbetalas under tiden före denna lags ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden 7 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 10 april 1981 (258/81), som följer:

7 §

Har till invalidpension berättigad arbetstagare omedelbart före inträdet av den sjukdom eller uppkomsten av det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, under en tid av 540 sådana dagar för vilka han

inte erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) avsedd dagpenning avvägd enligt förtjänsten eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, i arbete som avses i denna lag förtjänat minst 800 mark, beaktas såsom pensionsgrundade lön även den lön, som

han skulle ha förtjänat från invaliditetens början till dess han uppnått pensionsåldern. På samma sätt förfars om kvinnlig arbetstagare under den tid av högst nio år omedelbart före inträdet av den sjukdom eller uppkomsten av det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten haft i 4 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare avsett barn som är yngre än tre år och den i första meningen avsedda tidsperioden om 540 dagar under sagda tid löpt till ända, om inte den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan beaktande av sagda barnavårdstid, skall räknas såsom berättigande till pension på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Det årliga beloppet av ovan sagda lön förutsätts uppgå till samma i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade markbelopp, för vilket på grund av arbetstagarens arbetsförhållande i genomsnitt erlagts försäkringspremie i enlighet med denna lag under de kalenderår under vilka han i arbete, som avses i denna lag, förtjänat minst 800 mark, eller om han under inget kalenderår förtjänat minst detta belopp, till sam-

ma belopp som nämnda gränobelopp. Löner, vilka införtjänats före 23 års ålder, beaktas dock endast, om de förtjänats under det kalenderår under vilket den sjukdom, det lyte eller den skada, som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, uppkommit, eller under vilket den ovan i andra meningen avsedda tidsperioden om 540 dagar löpt till ända, eller under tre kalenderår omedelbart före förstnämnda år. Vid beräkningen av ovan avsedda markbelopp för vilket i genomsnitt erlagts försäkringspremie, beaktas inte tid för vilken arbetstagaren före början av det kalenderår som omedelbart föregått pensionsfallet erhållit sådan dagpenning avvägd enligt förtjänsten som utgår i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Angående beräkningen av markbeloppet stadgas närmare genom förordning.

 Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

I denna lag stadgade markbelopp motsvarar det löneindextal som fastställts för år 1962.

3.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner 12 § 1 mom. och 15 e §.

av dessa lagrum 12 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 9 januari 1981 (1/81) och 15 e § sådan den lyder i lag av den 18 april 1980 (280/80), delvis ändrad genom nämnda lag av den 9 januari 1981 och lagar av den 13 november 1981 och den 16 december 1983 (746/81 och 956/83) som följer:

12 §

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslös (602/84) avsedd arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invaliditetspension, som avses i 15 §, såsom premiärånader även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av den i 14 § 1 mom. stadgade pensionsåldern. Har arbetsförhållandet inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom premiärånader den tid som

återstår till pensionålderns uppnående endast försåvitt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, som begynt före detta arbetsförhållande, äger rätt till i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invaliditetspension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Likaså räknas vid bestämmandet av kvinnlig arbetstagares invaliditetspension såsom premiärånader den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern, såvida hon under tiden mellan den tidpunkt då sagda 360 dagar förflutit och den tidpunkt då

invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 15 a § avsett barn, som är yngre än tre år, dock ej, om den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnvårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstagarers arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller angående fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

15 e §

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer långvarigt arbetslös arbetstagarer, som fyllt 60 år och som företer av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att han är arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån och att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att ta emot utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa förlustig. Förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension är därtill att arbetstagarer företer av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdat intyg över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av arbetskraftsmyndighet, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

Arbetslöshetspension utbetalas från ingången av den kalendermånad som först börjar sedan två månader förflutit efter det i 1 mom. avsett intyg av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdats eller, om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten uppnåtts, från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pension utges dock inte utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad som följer närmast efter den under vilken pensionen söktes. Såvida inte annat stadgas i denna paragraf gäller angående arbetslöshetspension och mottagare av arbetslöshetspension i tillämpliga delar vad om invaliditetspension och mottagare av invaliditetspension är stadgat.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invaliditetspension, vilken skulle ha beviljats arbetstagarer om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början vore berättigad att erhålla full invaliditetspension. Vid pensionens bestämmande anses arbetstagarer ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under de i 1 mom. avsedda 60 veckorna utgivits arbetslöshetsdagpenning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tillsvida-re. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:

1) för kalendermånad, under vilken pensions-tagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot ar-be-te;

2) för kalendermånad, under vilken pensions-tagaren är i förvärsarbete och därvid per månad förtjänar minst två gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagarer; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrat ta emot av arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i 1 mom. avsett arbete, som fortgår minst en må-nad.

Arbetskraftsmyndighet skall, efter att ha utfär-dat i 1 mom. avsett intyg, med sex månaders mellanrum kontrollera om arbete kan anvisas åt pensionstagare. Kan arbete anvisas åt mottagare av arbetslöshetspension, skall arbetskraftsmy-n-digheten meddela detta till pensionskyddscen-tralen.

Sedan pensionsanstalt fått meddelande om omständighet, på grund av vilken pension inte skulle få utbetalas enligt 4 mom., avbryter pen-sionsanstalten utbetalningen av pensionen från och med ingången av följande möjliga betal-ningsperiod, om orsaken till avbrottet i pen-sionen fortfarande föreligger. Om pension på grundvalen av 4 mom. inte hade fått utbetalas, återindriver pensionsanstalten den utbetalda pensionen. Om pension inte skall återindrivas för längre tid än tre månader, kan pensionsanstalten av särskilt skäl avstå från återindrivningen. Pen-sion kan återindrivas även genom kvittning mot kommande pensionsrater.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansö-kan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då arbetstagarer har rätt att få pension, dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före ansökningen eller för den kalendermånad som omedelbart följer efter i 4 mom. 3 punkten avsedd vägran. Till ansökan skall fogas i 1 mom. avsett intyg av arbetskraftsmyndighet. Har ansö-

kan om förnyad utbetalning av avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år, anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet.

Uppfyller arbetstagare som erhåller invaliditetspension i enlighet med den sista meningen i 16 § 3 mom. villkoren för erhållande av arbetslöshetspension, ändras pensionen på ansökan till arbetslöshetspension, vars belopp är lika stort som beloppet av den invaliditetspension som han skulle ha erhållit, om nämnda delpension hade ändrats till full invaliditetspension. Beviljas arbetslöshetspension för samma tid som den, för vilken pension har utgått i enlighet med den sista meningen i 16 § 3 mom., anses denna pension utgöra delprestation av arbetslöshetspensionen. I övrigt gäller i fråga om nämnda arbetslöshetspension vad i 2 mom. är stadgat.

Blir arbetstagare, medan han uppbär arbetslöshetspension, på det sätt som förutsätts i 15 § eller 17 § 1 mom. långvarigt arbetsoförmögen ändras pensionen på ansökan till invaliditetspen-

sion räknat från närmast följande möjliga förfallodag. Den fulla invaliditetspensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utan hinder av vad i 1 mom. stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension har även arbetstagare som är född år 1929 eller tidigare rätt att få arbetslöshetspension.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

Vid uträkningen av de 200 dagar som avses i 15 c § 1 mom. beaktas även de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersättning utbetalts före denna lags ikraftträdande, och vid uträkningen av maximitiden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten beaktas de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd utbetalts under tiden före denna lags ikraftträdande.

4.

Lag om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 22 c §, 26 § 1 mom. 3 punkten, 31 a §, 39 § 6 mom. och 43 a § 2 mom.,
av dessa lagrum 22 c § sådan den lyder i lag av den 23 juni 1977 (496/77), 26 § 1 mom. 3 punkten i lag av den 5 februari 1982 (103/82), 31 a § i lag av den 18 juni 1971 (499/71), 39 § 6 mom. i lag av den 23 juli 1982 (572/82) och 43 a § 2 mom. i lag av den 21 januari 1983 (99/83), och
fogas till den ändrade 43 a § ett nytt 3 mom. som följer:

22 c §

Såsom långvarigt arbetslös anses vid tillämpningen av 20 § 1 mom. 3 punkten i denna lag försäkrad, som företer av Arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att han är arbetslös arbetsökande hos Arbetskraftsbyrån och att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att ta emot utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) förlustig. Förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension är därtill att den försäkrade företer av

folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdat intyg över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av Arbetskraftsmyndighet, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tillvida-
re. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:

1) för kalendermånad under vilken pensionsta-
garen på grund av vistelse utomlands eller av
annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbe-
te;

2) för kalendermånad under vilken pensionsta-
garen är i förvärsarbete eller förtjänar minst
1 275,22 mark per månad; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den
under vilken pensionstagaren vägrat ta emot av
arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i 1
mom. avsett arbete, som fortlöper minst en må-
nad.

26 §

Vid fastställande av tilläggsdel beaktas till den
försäkrade varaktigt utgående

3) enligt de olika lagarna om trafikförsäkring
utbetald invalidpension och familjepension samt
ersättning för förlorad inkomst, den sist nämnda
dock endast till den del den betalas för tid som
överstiger ett år;

31 a §

Arbetskraftsmyndighet skall efter att ha utfär-
dat i 22 c § 1 mom. avsett intyg med sex
månaders mellanrum kontrollera om arbete kan
anvisas åt pensionstagare. Kan arbete anvisas,
skall arbetskraftsmyndigheten meddela detta
även till folkpensionsanstalten.

Sedan pensionsanstalt fått meddelande om
omständighet, på grund av vilken pension inte
skulle få utbetalas enligt 22 c § 2 mom., avbryter
pensionsanstalten utbetalningen av pensionen
från och med ingången av följande möjliga
betalningsperiod, om orsaken till avbrottet i
pensionen fortfarande föreligger. Om pension på
grundvalen av 22 c § 2 mom. inte hade fått
utbetalas, återindriver pensionsanstalten den ut-
betalda pensionen. Om pension inte skall återin-
drivas för längre tid än tre månader, kan pen-
sionsanstalten av särskilt skäl avstå från återin-
drivningen. Pension kan återindrivas även genom
kvittning mot kommande pensionsrater.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansö-
kan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt
då den försäkrade har rätt att få pension, dock
inte retroaktivt för längre tid än sex månader före
ansökningen eller för den kalendermånad som
omedelbart följer efter i 22 c § 2 mom. 3 punk-
ten avsedd vägran. Till ansökan skall fogas i

22 c § 1 mom. avsett intyg av arbetskraftsmy-
ndighet. Har ansökan om förnyad utbetalning av
avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år,
anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört
från och med tidpunkten för avbrottet.

Med avvikelse från vad i lagen om bindande av
de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och
understöden vid levnadskostnaderna (348/56) är
stadgat om höjning eller sänkning av markbelop-
pen justeras det i 22 c § 2 mom. stadgade
beloppet per kalenderår på grund av föränd-
ringar i landets allmänna lönenivå, enligt det
löncindextal som årligen fastställs för tillämp-
ningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare.

39 §

Vid tillämpning av 1 mom. denna paragraf
beviljas arbetslöshetspension dock tidigast med
verkan från ingången av den tredje månaden
efter den under vilken i 22 c § 1 mom. nämnt
intyg utfärdats av folkpensionsanstalten eller ar-
betslöshetskassan eller, om pensionen beviljas på
grundvalen av uppnått maximibelopp för arbets-
löshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten,
med verkan från ingången av månaden efter den
under vilken intyget däröver utfärdats.

43 a §

Om försäkrad fått i lagen om utkomstskydd
avsedd arbetslöshetsdagpenning för den tid som
honom beviljas pension retroaktivt, skall den
retroaktiva pensionen, på yrkande av arbetslö-
shetskassan eller socialförsäkringskommissionen
utbetalas till arbetslöshetskassan eller socialför-
säkringskommissionen, till den del pensionen
motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning
som utbetalats för samma tid.

Pensionen utbetalas dock till arbetslöshetskas-
san eller socialförsäkringskommissionen endast
under förutsättning att i 45 § 2 mom. lagen om
utkomstskydd för arbetslösa avsedd anmälan
gjorts minst två veckor före den dag då pen-
sionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1985.
likväl så, att den tillämpas från och med den 1
januari 1985.

Vid uträkningen av de 200 dagar som avses i
22 c § 1 mom. beaktas även de dagar för vilka
arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersät-
tning utbetalats före denna lags ikraftträdande,
och vid uträkningen av maximitiden för dagpen-

ning avvägd enligt förtjänsten beaktas de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd utbetalas under tiden före denna lags ikraftträdande.

Ersättning för förlorad inkomst anses dock i enlighet med 26 § 1 mom. 3 punkten såsom inkomst i folkpensionens tilläggsdel endast i de

fall då ersättningen för förlorad inkomst har börjat utgå den 1 januari 1985 eller därefter.

Belopp som avses i 22 c § 2 mom. denna lag motsvarar det löneindextal som enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare fastställts för år 1984.

5.

Lag

om ändring av 15 b § familjepensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i familjepensionslagen av den 17 januari 1969 15 b § 3 mom. 3, 8 och 9 punkterna, sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (105/82), och

fogas till det ändrade 15 b § 3 mom. en ny 10 punkt som följer:

15 b §

Som årsinkomst räknas likväl inte:

3) utkomststöd;

8) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48);

9) förmån som för återställande eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan eller med

stöd av lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) betalas för utbildningstid; ej heller 10) stöd för vård i hemmet av barn, äldre eller handikappade.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

6.

Lag

om ändring av 8 § frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 januari 1977 om frontmannapension 8 § 3 mom. 4, 10 och 11 punkterna samt 5 mom.

av dessa lagrum 8 § 3 mom. 4 punkten och 5 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1982 (1084/82) samt 3 mom. 10 och 11 punkterna sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (106/82), och

fogas till det ändrade 8 § 3 mom. en ny 12 punkt som följer:

8 §

Som årsinkomst räknas inte:

4) utkomststöd;

10) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48);

10) förmån som för återställande eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan eller med stöd av lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) betalas för utbildningstid; ej heller

12) stöd för vård i hemmet av barn, äldre eller handikappade.

jämförbar ersättning för förlorad inkomst som betalas för ett år eller kortare tid.

Såsom arbetsinkomst betraktas löneinkomst samt den del av inkomst av affärs- och yrkesverksamhet eller gårdsbruk eller annan förvärvsverksamhet som är att anse såsom skälig ersättning för arbete i ovan avsedd förvärvsverksamhet. Såsom arbetsinkomst anses även arbetslöshetsdagspenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) samt dagpenning som betalas på grund av invaliditet eller härmed

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985. Även ersättning för förlorad inkomst som betalas för längre tid än ett år jämföras med arbetsinkomst, om ersättningen för förlorad inkomst har börjat utgå före den 1 januari 1985.

7.

Lag

om ändring av 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare 6 § 2 mom. 8 och 9 punkterna, sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (112/82), och fogas till det ändrade 6 § 2 mom. en ny 10 punkt som följer:

6 §

Såsom årsinkomst räknas likväl inte:

- 8) utkomststöd;
- 9) förmån av bostad som används för eget behov; ej heller

10) stöd för vård i hemmet av barn, äldre eller handikappade.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

Helsingfors den 30 november 1984

Republikens President

Minister

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare 4 c §, 6 § 3 mom., 7 b §, 8 § 6 mom., 8 a § 2 mom., 12 a § och 17 § 1 mom. samt 19 a § 3 och 4 mom., av dessa lagrum 4 c § sådan lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72) och delvis ändrad genom lagar av den 23 juni 1977, den 19 december 1980, den 13 november 1981 och den 16 december 1983 (497/77, 839/80, 745/81 och 954/83), 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 10 april 1981 (257/81), 7 b § sådan den lyder i lag av den 14 april 1978 (274/78), 8 § 6 mom. sådant det lyder i lag av den 14 december 1979 (914/79), 8 a § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 25 januari 1982 (72/82), 12 a § sådan den lyder i lag av den 18 april 1980 (281/80) och delvis ändrad genom lag av den 9 juli 1982 (538/82), 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 14 maj 1976 (389/76) samt 19 a § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag av den 21 januari 1983 (101/83), som följer:

Gällande lag

4 c §

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer arbetstagare, som fyllt 60 år och som företer av Arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att åt honom icke kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att mottaga utan att gå sin rätt till i lagen om sysselsättning (946/71) avsedd arbetslöshetsersättning förlustig *samt* över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovannämnda intyg, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) avsett dagunderstöd *eller i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med stadgandena angående maximumunderstöd i sagda lag om riksomfattande arbetslöshetskassor icke längre äger rätt till dagunderstöd. Angående arbetslöshetspension och mottagare av arbetslöshetspension gäller med nedan nämnda undantag i övrigt i tillämpliga delar vad om invalidpension och mottagare av sådan pension är stadgat.*

Pensionen utbetalas från ingången av den kalendermånad som först begynner sedan två månader förflutit efter det i 1 mom. avsett intyg utfärdats eller, om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för dagunderstöd uppnåtts, från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pension utges dock inte utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad

Förslag

4 c §

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer *långvarigt arbetslös* arbetstagare, som fyllt 60 år och som företer av Arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över *att han är arbetslös arbetsökande hos Arbetskraftsbyrån* och att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att *ta emot* utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) förlustig. *Förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension är därtill att arbetstagaren företer av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdat intyg över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av Arbetskraftsmyndighet, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten.*

Arbetslöshetspension utbetalas från ingången av den kalendermånad som först börjar sedan två månader förflutit efter det i 1 mom. avsett intyg av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdats eller om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten uppnåtts från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pension utges dock inte utan grundad

Gällande lag

som följer närmast efter den under vilken pensionen söktes.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invalidpension, vilken skulle ha beviljats arbetstagaren, om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början hade blivit berättigad att erhålla full invalidpension. Vid pensionens bestämmande anses arbetstagaren ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under i 1 mom. avsedd tid utgivits *dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning*.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tillsvidare. Pensionen upphör utan särskilt beslut sedan sex månader eller en i förordningstadgad längre tid förflutit från det arbetskraftsmyndighets intyg utfärdats, om inte till pensionsanstalten därförinnan befordrats av arbetskraftsmyndighet utfärdat nytt intyg över att åt pensionstagaren inte kan anvisas i 1 mom. avsett arbete. Fortsätter arbetslöshet eller börjar arbetslöshet ånyo sedan pensionen upphört, begynner pension utgå enligt samma grunder som den tidigare pensionen, såvida från pensionens upphörande inte förflutit en längre tid än två år. Härvid jämsställs vid tillämpning av 1 mom. den tid för vilken pension utgår med ersättningsdagar. Om av intyget framgår, att till sökanden ej under mellantiden betalats arbetslöshetsunderstöd eller -ersättning, utgår pensionen räknat från ingången av månaden närmast efter den, under vilken intyget utfärdades. Med stöd av utredning som pensionsanstalt godkänt kan pension vid fortsatt arbetslöshet beviljas även retroaktivt för högst sex månader.

Förslag

anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad som följer närmast efter den under vilken pensionen söktes. *Såvida annat inte stadgas i denna paragraf gäller angående arbetslöshetspension och mottagare av arbetslöshetspension i tillämpliga delar vad om invalidpension och mottagare av invalidpension är stadgat.*

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invalidpension, vilken skulle ha beviljats arbetstagaren. Om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början *vore* berättigad att erhålla full invalidpension. Vid pensionens bestämmande anses arbetstagaren ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under *de* i 1 mom. *avsedda 60 veckorna* utgivits arbetslöshetsdagpenning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tillsvidare. *Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:*

1) för kalendermånad, under vilken pensionsstagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete;

2) för kalendermånad, under vilken pensionsstagare är i förvärsarbete och därvid per månad förtjänar minst två gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrat ta emot av arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i 1 mom. avsett arbete, som fortgår minst en månad.

Arbetskraftsmyndighet skall, efter att ha utfärdat i 1 mom. avsett intyg, med sex månaders mellanrum kontrollera om arbete kan anvisas åt pensionsstagare. Kan arbete anvisas åt mottagare av arbetslöshetspension, skall arbetskraftsmyndigheten meddela detta till pensionsskyddscentralen.

Sedan pensionsanstalten fått meddelande om omständighet, på grund av vilken pension inte skulle få utbetalas enligt 4 mom., avbryter pensionsanstalten utbetalningen av pensionen från och med ingången av följande möjligen betalningsperiod, om orsaken till avbrottet i pensionen fortfarande föreligger. Om pension på grundvalen av 4 mom. inte hade fått utbetalas, återindriver pensionsanstalten den utbetalda pensionen. Om pension inte skall återindrivas för längre tid än tre månader, kan pensionsanstalten av särskilt skäl avstå från återindrivningen. Pen-

sion kan återindrivas även genom kvittning mot kommande pensionsrater.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansökan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då arbetstagaren har rätt att få pension, dock inte retroaktivt för längre tid än 6 månader före ansökningen eller för den kalendermånad som omedelbart följer efter i 4 mom. 3 punkten avsedd vägran. Till ansökan skall fogas i 1 mom. avsett intyg av Arbetskraftsmyndighet. Har ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år, anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet.

Uppfyller arbetstagare som erhåller invalidpension som delpension villkoren för erhållande av arbetslöshetspension, ändras pensionen på ansökan till arbetslöshetspension, vars belopp är lika stort som beloppet av den invalidpension som han skulle ha erhållit om nämnda delpension hade ändrats till full invalidpension. Beviljas arbetslöshetspension för samma tid som den, vilken delpension har utgått, anses delpensionen utgöra delprestation av arbetslöshetspensionen. I övrigt gäller i fråga om nämnda arbetslöshetspension vad i 2 mom. är stadgat.

Bliir arbetstagare, medan han uppbär arbetslöshetspension, på sätt i 4 § 3 mom. förutsättes långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invalidpension räknat från närmast följande möjliga förfallodag. Den fulla invalidpensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utän hinder av vad som i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension har även arbetstagare som är född år 1929 eller tidigare rätt att få arbetslöshetspension.

Bliir arbetstagare, medan han uppbär arbetslöshetspension på det sätt som förutsätts i 4 § 3 mom. långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invalidpension räknat från närmast följande möjliga förfallodag. Den fulla invalidpensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utän hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension har även arbetstagare som är född år 1929 eller tidigare rätt att få arbetslöshetspension.

6 §

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invalidpension, som beviljas på grund av detta arbetsförhållande, såsom till pension berättigande tid även tiden mellan invaliditetens början

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invalidpension, som beviljas på grund av detta arbetsförhållande, såsom till pension berättigande tid även

Gällande lag

och uppnåendet av pensionsåldern. Har arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom till pension berättigande tid den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försåvitt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet som begynt förstnämnda arbetsförhållande, har rätt till ett i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invalidpension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Vad ovan i detta moment stadgats tillämpas likväl inte vid uträkning av ålderspensionen eller av sådan invalidpension, för vilken den till grund liggande arbetsförmågan begynt efter det år då arbetstagaren uppnådde 63 års ålder, såvida arbetstagaren inte under det år han uppnådde sagda ålder, med beaktande även av under sagda år avslutat arbetsförhållande i dess helhet, haft under denna lag lydande arbete sammanlagt minst fyra månader. Likaså räknas vid fastställande av kvinnlig arbetstagares invalidpension den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern såsom till pension berättigande tid, såvida hon under tiden efter det 360 dagar förflutit och invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 4 § 5 mom. avsett barn som är yngre än tre år, dock ej, såvida den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnvårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Han sådan kvinnlig arbetstagares arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller om fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

7 b §

Har arbetstagare erhållit dagunderstöd i enlighet med lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor, förhöjes pensionen med arbetslöshetstillägg. Har arbetstagare under hela kalenderåret stått i samma av denna lag omfattat arbetslöshållande, berättigar för detta år utbetald dagunderstöd likväl icke till arbetslöshetstillägg, om arbetstagarens arbetsförhållande, som omfattas av denna lag, icke upphört inom tre år efter

Förslag

tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av pensionsåldern. Har arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom till pension berättigande tid den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försåvitt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet som begynt före förstnämnda arbetsförhållande, har rätt till ett i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invalidpension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Vad ovan i detta moment stadgats tillämpas likväl inte vid uträkning av ålderspensionen eller av sådan invalidpension, för vilken den till grund liggande arbetsförmågan begynt efter det år då arbetstagaren uppnådde 63 års ålder, såvida arbetstagaren inte under det år han uppnådde sagda ålder, med beaktande även av under sagda år avslutat arbetsförhållande i dess helhet, haft under denna lag lydande arbete sammanlagt minst fyra månader. Likaså räknas vid fastställande av kvinnlig arbetstagares invalidpension den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern såsom till pension berättigande tid, såvida hon under tiden efter det 360 dagar förflutit och invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 4 § 5 mom. avsett barn som är yngre än tre år, dock ej, såvida den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnvårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstagares arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller om fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

7 b §

Har arbetstagare erhållit i *lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten*, förhöjs pensionen med arbetslöshetstillägg. Har arbetstagare under hela kalenderåret stått i samma av denna lag omfattande arbetsförhållande, berättigar för detta år *utbetald arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten* likväl icke till arbetslöshetstillägg, om inte arbetstagarens arbetsförhållande,

Gällande lag

utgången av förstnämnda kalenderår eller om arbetstagaren under samma kalenderår icke förtjänat lön, som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, till minst det i 5 § 1 mom. i sagda lag avsedda gränsbeloppet. Dagunderstöd, som erlagts för tiden före början av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyllt 23 år, samt för det år, under vilket pensionsfallet inträffat, och för det föregående kalenderåret, berättigar likväl icke till arbetslöshetstillägg.

Arbetslöshetstillägget uträknas genom att multiplicera pensionens belopp med antalet arbetslöshetsmånader och dividera produkten med det tal, som erhålles genom att subtrahera antalet arbetslöshetsmånader från antalet sådana fulla månader, som ingår i tiden från det arbetstagaren fyllt 23 år, likväl tidigast från och med den 1 juli 1962, tills han uppnått 65 års ålder. Arbetslöshetsmånaderna bestämmas såsom fulla månader på basen av det sammanlagda antalet sådana dagar, för vilka arbetstagaren erhållit understöd, som enligt 1 mom. berättigar till arbetslöshetstillägg, och så, att månaden anses ha 22 dagar.

Förslag

som omfattas av denna lag upphört inom tre år efter utgången av förstnämnda kalenderår eller om *inte* arbetstagaren under samma kalenderår förtjänat lön, som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvarig arbetsförhållanden, till minst det i 6 § 1 mom. sagda lag avsedda gränsbeloppet. *Arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten* som erlagts för tiden före *ingången* av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyllt 23 år, samt för det år, under vilket pensionsfallet inträffat, och för det föregående kalenderåret, berättigar likväl *inte* till arbetslöshetstillägg.

Arbetslöshetstillägget uträknas *så*, att pensionens belopp multipliceras med antalet arbetslöshetsmånader och produkten divideras *med det tal*, som erhålls då antalet arbetslöshetsmånader subtraheras från antalet sådana fulla månader, som ingår i tiden från det arbetstagaren fyllt 23 år, likväl tidigast från och med den 1 juli 1962, tills han uppnått 65 års ålder. Arbetslöshetsmånaderna bestäms såsom fulla månader på basen av det sammanlagda antalet sådana dagar, för vilka arbetstagaren erhållit *sådan arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten*, som enligt 1 mom. berättigar till arbetslöshetstillägg, och så, att månaden anses ha 22 dagar.

8 §

Utän hinder av vad i 1 och 5 mom. är stadgat beaktas vid samordning av pensioner icke sådan på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning, som arbetstagare åtnjutit under minst 3 års tid omedelbart före pensionsfallet, i den mån ersättningen icke överstiger ersättningsnivån före pensionsfallet, ej heller beaktas på sådan ersättning grundad familjepension. Såsom nytt pensionsfall betraktas härvid icke att arbetslöshetspension förändras till invalidpension eller invalidpension till ålderspension, ej heller uppkomsten av rätt att erhålla familjepension efter pensionstagare. Vid samordningen av pensionerna beaktas icke heller sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på skada, vilken uppkommit under krigen åren 1939—45.

Utän hinder av vad i 1 och 5 mom. är stadgat beaktas vid samordning av pensioner *inte* sådan på lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), trafikförsäkringslagen (279/59), eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) grundad ersättning, som arbetstagare åtnjutit under minst *tre* års tid omedelbart före pensionsfallet, i den mån ersättningen *inte* överstiger ersättningsnivån före pensionsfallet, ej heller beaktas på sådan ersättning grundad familjepension. Såsom nytt pensionsfall betraktas härvid *inte* att arbetslöshetspension förändras till invalidpension, *som delspension beviljad invalidpension till arbetslöshetspension eller* invalidpension till ålderspension, ej heller uppkomsten av rätt att erhålla familjepension efter pensionstagare. Vid samordningen av pensionerna beaktas *inte* heller sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på skada, vilken uppkommit under krigen åren 1939—1945.

Beviljas ålders- eller invalidpensionstagare i 8 § 1 mom. avsedd pension, livränta eller fortlöpande ersättning, förrättas i 8 § 1 mom. avsedd samordning på nytt. På grund av samordningen minskas pensionen dock endast så mycket att de sammanlagda beloppet av de i sagda moment avsedda förmånerna förblir minst lika stort som det vore, om inte rätt till pension, livränta eller fortlöpande ersättning som avses i första meningen av detta moment hade förelegat. Detsamma gäller i 8 § 5 mom. avsedd samordning, om person som åtnjuter familjepension beviljas i första meningen av nämnda moment åsyftad pension eller fortlöpande ersättning. Likaså förrättas i 8 § 1 mom. avsedd samordning på nytt, då pensionen justeras i enlighet med 5 b eller 7 c §. Ytterligare förrättas, om pensionens belopp därigenom blir större, i 8 § 5 mom. avsedd samordning på nytt, då barn som är förmånstagare fyller 16 år eller då annan förmånstagare än barn som fyllt 16 år upphör att vara förmånstagare. På ansökan förrättas i 8 § avsedd samordning även på nytt, om beloppet av sådan dagpenning, annan pension, livränta eller fortlöpande ersättning som inverkar på samordningen väsentligen förändrats.

12 a §

För täckande av det ansvar och de kostnader, som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar pensionsanstalter som bedriver i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan samt den i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare avsedda kommunala pensionsanstalten, skall den i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna inom tid som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet årligen till pensionsskyddscentralen erlägga en försäkringspremie, som beräknas enligt ett av social- och hälsovårdsministeriet fastställt procenttal av de stödavgifter centralkassan betalt. Detta procenttal skall fastställas så, att i försäkringspremie enligt uppskattning inflyter samma belopp som skulle erhållas om för löner som motsvarar i 7 b § avsedda arbetslöshetsun-

Beviljas ålders- eller invalidpensionstagare i 8 § 1 mom. avsedd pension, livränta eller fortlöpande ersättning, förrättas i 8 § 1 mom. avsedd samordning på nytt. På grund av samordningen minskas pensionen dock endast på mycket att det sammanlagda beloppet av de i sagda moment avsedda förmånerna förblir minst lika stor som det vore, om inte rätt till pension, livränta eller fortlöpande ersättning som avses i första meningen av detta momentet hade förelegat. Detsamma gäller i 8 § 5 mom. avsedd samordning, om person som åtnjuter familjepension beviljas i första meningen av nämnda moment åsyftad pension eller fortlöpande ersättning. Likaså förrättas i 8 § 1 mom. avsedd samordning på nytt, då *invalidpension som betalas som delpension ändras till arbetslöshetspension eller då pensionen justeras i enlighet med 5 b eller 7 c §*. Ytterligare förrättas, om pensionens belopp därigenom blir större, i 8 § 5 mom. avsedd samordning på nytt, då barn som är förmånstagare fyller 16 år eller då annan förmånstagare än barn som fyllt 16 år upphört att vara förmånstagare. På ansökan förrättas i 8 § avsedd samordning på nytt, även om beloppet av sådan dagpenning, annan pension, livränta eller fortlöpande ersättning som inverkar på samordningen väsentligen förändrats.

12 a §

För täckande av det ansvar och de kostnader som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar pensionsanstalter som bedriver i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan samt den i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare avsedda kommunala pensionsanstalten, skall den i lagen om arbetslöshetskassor (603/84) avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna inom en tid som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet årligen till pensionsskyddscentralen erlägga en försäkringspremie, som beräknas enligt ett av social- och hälsovårdsministeriet fastställt procenttal av de stödavgifter centralkassan betalt. Detta procenttal skall fastställas så, att i försäkringspremie enligt uppskattning inflyter samma belopp som skulle erhållas om för löner, som motsvarar i 7 b § avsedd *dagpenning avvägd*

Gällande lag

derstöd skulle erläggas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie. På gemensam framställning av pensionsskyddscentralen och centralkassan för arbetslöshetskassorna kan social- och hälsovårdsministeriet bestämma att förskott på ovan avsedd försäkringspremie skall betalas.

De medel som i enlighet med 1 mom. erhållits i försäkringspremier gottgör pensionsskyddscentralen pensionsanstalterna enligt grunder, som på framställning av pensionsskyddscentralen fastställas av social- och hälsovårdsministeriet.

17 §

Arbetsgivare är skyldig att till pensionsstalt, pensionsskyddscentralen och i denna lag avsedd besvärsmyndighet lämna alla uppgifter, som äro av nöden för verkställigheten av denna lag. Sagda anstalter äga rätt att i arbetsgivarens böcker granska uppgifternas riktighet. Till den del arbetsgivaren underlåter att insända sagda uppgifter eller insänder dem senare än vad genom förordning närmare stadgas, påföres arbetsgivaren enligt uppskattning en till högst dubbelt belopp förhöjd försäkringspremie, om icke särskilt skäl föreligger till att avstå från bestämmande av förhöjning. Pensionsskyddscentralen giver vid behov närmare anvisningar om bestämmande av förhöjningen och om avstående från denna. Vad ovan stadgats om arbetsgivare gäller i tillämpliga delar även i lagen om *riksomfattande* arbetslöshetskassor avsedd arbetslöshetskassa.

Förslag

enligt *förtjänsten*, skulle erläggas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie. På gemensam framställning av pensionsskyddscentralen och centralkassan för arbetslöshetskassorna kan social- och hälsovårdsministeriet bestämma att förskott på ovan avsedd försäkringspremie skall betalas.

De medel som i enlighet med 1 mom. erhållits i försäkringspremier gottgör pensionsskyddscentralen pensionsanstalterna enligt grunder, som på framställning av pensionsskyddscentralen fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

17 §

Arbetsgivare är skyldig att till pensionsanstalt pensionsskyddscentralen och i denna lag avsedd besvärsmyndighet lämna alla uppgifter som är av nöden för verkställigheten av denna lag. *Nämnda* anstalter *har* rätt att i arbetsgivarens böcker granska uppgifternas riktighet. Till den del arbetsgivaren underlåter att insända sagda uppgifter eller insänder dem senare än vad genom förordning närmare stadgas, påföres arbetsgivaren enligt uppskattning en till högst dubbelt belopp förhöjd försäkringspremie, om inte särskilt skäl föreligger att avstå från bestämmande av förhöjning. Pensionsskyddscentralen ger vid behov närmare anvisningar om bestämmande av förhöjningen och om avstående från denna. Vad ovan stadgats om arbetsgivare gäller i tillämpliga delar även i lagen om arbetslöshetskassor avsedd arbetslöshetskassa.

19 a §

Om arbetstagare fått i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning eller i lagen om *riksomfattande* arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd för den tid som honom beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassan utbetala den retroaktiva pensionen till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassan, till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd som utbetalts för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassan endast under förutsättning att i 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättning eller i 28 b § lagen om *riksomfat-*

Om arbetstagare fått i lagen om *utkomstskydd* för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för den tid som honom beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen utbetala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen, till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning som utbetalts för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen endast under förutsättning att i 45 § 2 mom. lagen om *utkomstskydd* för arbetslösa avsett *meddelande*

Gällande lag

tande arbetslöshetskassor avsedd anmälan gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag då pensionen skall utbetalas.

Förslag

gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag då pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

Vid uträkningen av de 200 dagar som avses i 4 c § 1 mom. beaktas även de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersättning utbetalts före denna lags ikraftträdande, och vid uträkningen av maximitiden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten beaktas de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd utbetalas under tiden före denna lags ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden 7 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 10 april 1981 (258/81), som följer:

Gällande lag

7 §

Har till invalidpension berättigad arbetstagare omedelbart före inträdet av den sjukdom eller uppkomsten av det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, under en tid av 540 sådana dagar för vilka han icke erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) avsett dagunderstöd eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, i arbete som avses i denna lag förtjänat minst 800 mark, beaktas såsom pensionsgrundande lön även den lön, som han skulle ha förtjänat från invaliditetens början till dess han uppnått pensionsåldern. På samma sätt förfars om kvinnlig arbetstagare under den tid av högst nio år omedelbart före inträdet av den sjukdom eller uppkomsten av det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten haft i 4 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare avsett barn som är yngre än tre år och den i första meningen avsedda tidsperioden om 540 dagar under sagda tid löpt till ända, om inte den tid som återstår till pensionsålderns

Förslag

7 §

Har till invalidpension berättigad arbetstagare omedelbart före inträdet av den sjukdom eller uppkomsten av det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, under en tid av 540 sådana dagar för vilka han inte erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) avsedd dagpenning avvägd enligt förtjänsten eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, i arbete som avses i denna lag förtjänat minst 800 mark, beaktas såsom pensionsgrundande lön även den lön, som han skulle ha förtjänat från invaliditetens början till dess han uppnått pensionsåldern. På samma sätt förfars om kvinnlig arbetstagare under den tid av högst nio år omedelbart före inträdet av den sjukdom eller uppkomsten av det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten haft i 4 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare avsett barn som är yngre än tre år och den i första meningen avsedda tidsperioden om 540 dagar under sagda tid löpt till ända, om inte den tid som återstår till

Gällande lag

uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan beaktande av sagda barnavårdstid, skall räknas såsom berättigande till pension på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Det årliga beloppet av ovan sagda lön förutsätts uppgå till samma i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade markbelopp, för vilket på grund av arbetstagarens arbetsförhållande i genomsnitt erlagts försäkringspremie i enlighet med denna lag under de kalenderår under vilka han i arbete, som avses i denna lag, förtjänat minst 800 mark, eller, om han under inget kalenderår förtjänat minst detta belopp, till samma belopp som nämnda gränsbelopp. Löner, vilka införtjänats före 23 års ålder, beaktas dock endast, om de förtjänats under det kalenderår under vilket den sjukdom, det lyte eller den skada, som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, uppkommit, eller under vilket den ovan i andra meningen avsedda tidsperioden om 540 dagar löpt till ända, eller under tre kalenderår omedelbart före förstnämnda år. Vid beräkning av ovan avsedda markbelopp för vilket i genomsnitt erlagts försäkringspremie, beaktas inte tid för vilken arbetstagaren före början av det kalenderår som omedelbart föregått pensionsfallet erhållit dagunderstöd i enlighet med lagen om riksfattande arbetslöshetskassor. Angående beräkningen av markbeloppet stadgas närmare genom förordning.

Förslag

pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan beaktande av sagda barnavårdstid, skall räknas såsom berättigande till pension på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Det årliga beloppet av ovan sagda lön förutsätts uppgå till samma i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade markbelopp, för vilket på grund av arbetstagarens arbetsförhållande i genomsnitt erlagts försäkringspremie i enlighet med denna lag under de kalenderår under vilka han i arbete, som avses i denna lag, förtjänat minst 800 mark, eller, om han under inget kalenderår förtjänat minst detta belopp, till samma belopp som nämnda gränsbelopp. Löner, vilka införtjänats före 23 års ålder, beaktas dock endast, om de förtjänats under det kalenderår under vilket den sjukdom, det lyte eller den skada, som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, uppkommit, eller under vilket den ovan i andra meningen avsedda tidsperioden om 540 dagar löpt till ända, eller under tre kalenderår omedelbart före förstnämnda år. Vid beräkning av ovan avsedda markbelopp för vilket i genomsnitt erlagts försäkringspremie, beaktas inte tid för vilken arbetstagaren före början av det kalenderår som omedelbart föregått pensionsfallet erhållit sådan dagpenning avvägd enligt förtjänsten som utgår i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Angående beräkningen av markbeloppet stadgas närmare genom förordning.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

I denna lag stadgade markbelopp motsvarar det löneindexet som fastställts för år 1962.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner 12 § 1 mom. och 15 e §, av dessa lagrum 12 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 9 januari 1981 (1/81) och 15 e § sådan den lyder i lag av den 18 april 1980 (280/80), delvis ändrad genom nämnda lag av den 9 januari 1981 och lagar av den 13 november 1981 och den 16 december 1983 (746/81 och 956/83) som följer:

Gällande lag

12 §

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invaliditetspension, som avses i 15 §, såsom premiémånader även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av den i 14 § 1 mom. stadgade pensionsåldern. Har arbetsförhållandet inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom premiémånader den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försåvitt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, som begynt före detta arbetsförhållande, äger rätt till i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invalidpension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Likaså räknas vid bestämmandet av kvinnlig arbetstagares invaliditetspension såsom premiémånader den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern, såvida hon under tiden mellan den tidpunkt då sagda 360 dagar förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 15 a § avsett barn, som är yngre än tre år, dock ej, om den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnvårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstagares arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller angående fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

Förslag

12 §

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) avsedd arbetslöshetsdagpenning arvågd enligt förtjänsten eller i lagen om studieledighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invaliditetspension, som avses i 15 §, såsom premiémånader även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av den i 14 § 1 mom. stadgade pensionsåldern. Har arbetsförhållandet inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom premiémånader den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försåvitt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, som begynt före detta arbetsförhållande, äger rätt till i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invalidpension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Likaså räknas vid bestämmandet av kvinnlig arbetstagares invaliditetspension såsom premiémånader den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern, såvida hon under tiden mellan den tidpunkt då sagda 360 dagar förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 15 a § avsett barn, som är yngre än tre år, dock ej, om den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnvårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstagares arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller angående fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

Gällande lag

15 e §

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer försäkrad, som fyllt 60 år och som företer av Arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att honom icke kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att mottaga utan att gå förlustig sin rätt till arbetslöshetsersättning enligt lagen om sysselsättning *samt* över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnda intyg, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med stadgandena angående maximiunderstöd i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor icke längre äger rätt till dagunderstöd. Angående arbetslöshetspension och mottagare av arbetslöshetspension gäller med nedan nämnda undantag i övrigt i tillämpliga delar vad om invaliditetspension och mottagare av sådan pension är stadgat.

Arbetslöshetspension utbetalas från ingången av den kalendermånad som först begynner sedan två månader förflutit efter det i 1 mom. avsett intyg utfärdats eller, om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för dagunderstöd uppnåtts, från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pensionen utges dock inte utan giltig anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad som följer närmast efter den under vilken pensionen söktes.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invaliditetspension, vilken skulle ha beviljats den försäkrade, om han då arbetslösheten började varit berättigad att erhålla full invaliditetspension. Vid pensionens bestämmande anses den försäkrade ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under ovan i 1 mom. avsedd tid utgivits dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare. Pensionen upphör utan särskilt beslut sedan sex månader eller en i förordning stadgad längre tid förflutit från det Arbetskraftsmyndig-

Förslag

15 e §

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer *långvarigt arbetslös arbetstagare*, som fyllt 60 år och som företer av Arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att han är arbetslös *arbets sökande hos Arbetskraftsbyrån* och att åt honom *inte* kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att *ta emot* utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa förlustig. Förutsättning för *erhållande av arbetslöshetspension är därtill att arbetstagaren företer av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdat intyg* över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av Arbetskraftsmyndighet, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till dagpenning *avvägd enligt förtjänsten*.

Arbetslöshetspension utbetalas från ingången av den kalendermånad som först *börjar* sedan två månader förflutit efter det i 1 mom. avsett intyg av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdats eller, om pensionen beviljas på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning *avvägd enligt förtjänsten* uppnåtts, från ingången av den månad som följer närmast efter det intyget utfärdats. Pension utges dock inte utan *grundad* anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad som följer närmast efter den under vilken pensionen söktes. *Såvida inte annat stadgas i denna paragraf gäller angående arbetslöshetspension och mottagare av arbetslöshetspension i tillämpliga delar vad om invaliditetspension och mottagare av invaliditetspension är stadgat.*

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invaliditetspension, vilken skulle ha beviljats arbetstagaren om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början vore berättigad att erhålla full invaliditetspension. Vid pensionens bestämmande anses *arbetstagaren* ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under *de* i 1 mom. *avsedda* 60 veckorna utgivits arbetslöshetsdagpenning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:

1) för kalendermånad, under vilken pensions tagaren på grund av vistelse utomlands eller av

Gällande lag

hets intyg utfärdats, om ej sjömanspensionskassan, därförinnan tillställts av arbetskraftsmyndighet utfärdat nytt intyg över att pensionstagaren icke kan anvisas i 1 mom. avsett arbete. Fortsätter arbetslöshet eller börjar arbetslöshet ånyo sedan pensionen upphört, begynner pension utgå enligt samma grunder som den tidigare pensionen, såvida från pensionens upphörande icke förflutit längre tid än två år. Härvid jämställs vid tillämpning av 1 mom. den tid, för vilken pension utgår, med ersättningsdagar. Om av intyget framgår, att till sökanden ej under melantiden utgivits arbetslöshetsunderstöd eller -ersättning, utbetalas pensionen från ingången av månaden närmast efter den, under vilken intyget utfärdades.

Förslag

annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete;

2) för kalendermånad, under vilken pensionstagaren är i förväruvarbete och därvid per månad förtjänar minst två gånger det belopp som avses i 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrat ta emot av arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i 1 § 1 mom. avsett arbete, som fortgår minst en månad.

Arbetskraftsmyndighet skall, efter att ha utfärdat i 1 mom. avsett intyg, med sex månaders mellanrum kontrollera om arbete kan anvisas åt pensionstagare. Kan arbete anvisas åt mottagare av arbetslöshetspension, skall arbetskraftsmyndigheten meddela till pensionskyddscentralen.

Sedan pensionsanstalt fått meddelande om omständighet, på grund av vilken pension inte skulle få utbetalas enligt 4 mom., avbryter pensionsanstalten utbetalningen av pensionen från och med ingången av följande möjliga betalningsperiod, om orsaken till avbrottet i pensionen fortfarande föreligger. Om pension på grundvalen av 4 mom. inte hade fått utbetalas, återindriver pensionsanstalten den utbetalda pensionen. Om pension inte skall återindrivas för längre tid än tre månader, kan pensionsanstalten av särskilt skäl avstå från återindrivningen. Pension kan återindrivas även genom kvittning mot kommande pensionsrater.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansökan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då arbetstagaren har rätt att få pension, dock inte retroaktivt för längre tid än 6 månader före ansökningsdagen eller för den kalendermånad som omedelbart följer efter i 4 mom. 3 punkten avsedd vägran. Till ansökan skall fogas i 1 mom. avsett intyg av arbetskraftsmyndighet. Har ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år, anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet.

Uppfyller arbetstagare som erhåller invaliditetspension i enlighet med den sista meningen i 16 § 3 mom. villkoren för erhållande av arbetslöshetspension, ändras pensionen på ansökan till arbetslöshetspension, vars belopp är lika stort som beloppet av den invaliditetspension som han skulle ha erhållit, om nämnda delpension hade ändrats till full invaliditetspension. Beviljas ar-

Gällande lag

Blir försäkrad, medan han uppbär arbetslöshetspension, på sätt i 15 § eller 17 § 1 mom. förutsättes långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invaliditetspension, räknat från närmast följande möjliga förfallodag. Den fulla invaliditetspensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utan hinder av vad som i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension har även försäkrad som är född år 1929 eller tidigare rätt att få arbetslöshetspension.

Med stöd av utredning som pensionskassan godkänt kan pension vid fortsatt arbetslöshet beviljas även retroaktivt för högst sex månader.

Förslag

betslöshetspension för samma tid som den, för vilken pension har utgått i enlighet med den sista meningen i 16 § 3 mom., anses denna pension utgöra delprestation av arbetslöshetspensionen. I övrigt gäller i fråga om nämnda arbetslöshetspension vad i 2 mom. är stadgat.

Blir *arbetstagare*, medan han uppbär arbetslöshetspension, på det sätt som förutsätts i 15 § eller 17 § 1 mom. långvarigt arbetsförmögen ändras pensionen på ansökan till invaliditetspension räknat från närmast följande möjliga förfallodag. Den fulla invaliditetspensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utan hinder av vad i 1 mom. stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension har även *arbetstagare* som är född år 1929 eller tidigare rätt att få arbetslöshetspension.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

Vid uträkningen av de 200 dagar som avses i 15 e § 1 mom. beaktas även de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersättning utbetalts före denna lags ikraftträdande, och vid uträkningen av maximitiden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten beaktas de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd utbetalts under tiden före denna lags ikraftträdande.

4.

Lag om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 22 c §, 26 § 1 mom. 3 punkten, 31 a §, 39 § 6 mom. och 43 a § 2 mom.,

av dessa lagrum 22 c § sådan den lyder i lag av den 23 juni 1977 (496/77), 26 § 1 mom. 3 punkten i lag av den 5 februari 1982 (103/82), 31 a § i lag av den 18 juni 1971 (499/71), 39 § 6 mom. i lag av den 23 juli 1982 (572/82) och 43 a § 2 mom. i lag av den 21 januari 1983 (99/83), och fogas till den ändrade 43 a § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lag

22 c §

Såsom långvarigt arbetslös anses vid tillämpningen av denna lag person, som företer av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att åt honom icke kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att mottaga utan att gå sin rätt till i lagen om sysselsättning (946/71) avsedd arbetslöshetsersättning förlustig, *samt* över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovannämnda intyg, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) avsett dagunderstöd *eller i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning* för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med stadgandena angående maximiunderstöd i sagda lag om riksomfattande arbetslöshetskassor icke längre äger rätt till dagunderstöd.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare.

Förslag

22 c §

Såsom långvarigt arbetslös anses vid tillämpningen av 20 § 1 mom. 3 punkten i denna lag *försäkrad*, som företer av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att *han är arbetslös arbetsökande hos arbetskraftsbyrån och att åt honom inte kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att ta emot* utan att gå sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomtskydd för arbetslösa (602/84) förlustig. *Förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension är därtill att den försäkrade företer av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan utfärdat intyg över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnt intyg av arbetskraftsmyndighet, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om utomstskydd för arbetslösa avsedd arbetslöshetsdagpenning* för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomtskydd för arbetslösa *inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten.*

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare. *Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:*

1) för kalendermånad under vilken pensionstagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete;

2) för kalendermånad under vilken pensionstagaren är i förvärsarbete eller förtjänar minst 1 275,22 mark per månad; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrat ta emot av arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat, i 1 mom. avsett arbete, som fortgår minst en månad.

Gällande lag

26 §

Vid fastställande av tilläggsdel beaktas till den försäkrade varaktigt utgående.

3) invalidpension och familjepension enligt de olika lagarna om trafikförsäkring

31 a §

Arbetslöshetspension upphör utan särskilt beslut sedan sex månader eller en i förordning stadgad längre tid förflutit från det arbetskraftsmyndighets intyg utfärdats, därest ej till pensionsanstalten därefter befordrats av arbetskraftsmyndigheten utfärdat nytt intyg över, att åt pensionstagaren icke kan anvisas i 22 c § avsett arbete.

Pensionsanstalten må inom sex månader från den tidpunkt, då pensionen upphört, såframt arbetslösheten fortsätter, i stöd av utredning, som av anstalten godkänts, förordna att pensionen, utan att ansökan gjorts i den ordning 35 § föreskriver, ånyo skall utbetalas. Härvid må förordnas, att pensionen skall utbetalas retroaktivt för den tid, under vilken den varit indragen, eller för viss del av sagda tid.

Förslag

26 §

Vid fastställande av tilläggsdel beaktas till den försäkrade varaktigt utgående

3) enligt de olika lagarna om trafikförsäkring utberald invalidpension och familjepension samt ersättning för förlorad inkomst, den sist nämnda dock endast till den del den betalas för tid som överstiger ett år;

31 a §

Arbetskraftsmyndighet skall efter att ha utfärdat i 22 c § 1 mom. avsett intyg med sex månaders mellanrum kontrollera om arbete kan anvisas åt pensionstagare. Kan arbete anvisas, skall arbetskraftsmyndigheten meddela detta även till folkpensionsanstalten. ~~På samma sätt är arbetskraftsmyndighet skyldig att anmäla de fall som auses i 22 c § 2 mom. 1 och 3 punkterna till folkpensionsanstalten.~~

Sedan pensionsanstalt fått meddelande om omständighet, på grund av vilken pension inte skulle få utbetalas enligt 22 c § 2 mom., avbryter pensionsanstalten utbetalningen av pensionen från och med ingången av följande möjliga betalningsperiod, om orsaken till avbrottet i pensionen fortfarande föreligger. Om pension på grundvalen av 22 c § 2 mom. inte hade fått utbetalas, återindriver pensionsanstalten den utbetalda pensionen. Om pension inte skall återindrivnas för längre tid än tre månader, kan pensionsanstalten av särskilt skäl avstå från återindrivningen. Pension kan återindrivnas även genom kvittning mot kommande pensionsrater.

Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansökan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då den försäkrade har rätt att få pension, dock inte retroaktivt för längre tid än 6 månader före ansökningen eller för den kalendermånad som omedelbart följer efter i 22 c § 2 mom. 3 punkten avsedd vägran. Till ansökan skall fogas i 22 c § 1 mom. avsett intyg av arbetskraftsmyndighet. Har ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år, anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört från och med tidpunkten för avbrottet.

Med avvikelse från vad i lagen om bindande av de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna (348/56) är stadgat om höjning eller sänkning av markbeloppen justeras det i 22 c § 2 mom. stadgade

Gällande lag

Vid tillämpning av 1 mom. i denna paragraf beviljas arbetslöshetspension dock tidigast med verkan från ingången av den tredje månaden efter den under vilken i 22 c § 1 mom. nämnt intyg utfärdades eller, om pensionen beviljas på grundvalen av uppnått maximibelopp för dagunderstöd, med verkan från ingången av månaden efter den under vilken intyget utfärdades.

Pension utbetalas dock till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassan endast under förutsättning att i 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättning eller i 28 b § lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd anmälan gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag då pensionen skall utbetalas.

Förslag

beloppet per kalenderår på grund av förändringar i landets allmänna lönenivå, enligt det löneindexstal som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare.

39 §

Vid tillämpning av 1 mom. denna paragraf beviljas arbetslöshetspension dock tidigast med verkan från ingången av den tredje månaden efter den under vilken i 22 c § 1 mom. nämnt intyg utfärdats av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan eller, om pensionen beviljas på grundvalen av uppnått maximibelopp för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten, med verkan från ingången av månaden efter den under vilken intyget däröver utfärdats.

43 a §

Om försäkrad fått i lagen om utkomstskydd avsedd arbetslöshetsdagpenning för den tid som honom beviljas pension retroaktivt, skall den retroaktiva pensionen på yrkande av arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen utbetalas till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen, till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning som utbetalts för samma tid.

Pensionen utbetalas dock till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen endast under förutsättning att i 45 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd anmälan gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag då pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

Vid uträkningen av de 200 dagar som avses i 22 c § 1 mom. beaktas även de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd eller arbetslöshetsersättning utbetalats före denna lags ikraftträdande, och vid uträkningen av maximitiden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten beaktas de dagar för vilka arbetslöshetsunderstöd utbetalas under tiden före denna lags ikraftträdande.

Ersättning för förlorad inkomst anses dock i enlighet med 26 § 1 mom. 3 punkten såsom inkomst i folkpensionens tilläggsdel endast i de

Gällande lag

Förslag

fall då ersättningen för förlorad inkomst har börjat utgå den 1 januari 1985 eller därefter.

Belopp som avses i 22 c § 2 mom. denna lag motsvarar det löneindextal som enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare fastställts för år 1984.

5.

Lag

om ändring av 15 b § familjepensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i familjepensionslagen av den 17 januari 1969 15 b § 3 mom. 3, 8 och 9 punkterna, sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (105/82), och fogas till det ändrade 15 b § 3 mom. en ny 10 punkt som följer:

Gällande lag

Förslag

15 b §

Gällande lag	Förslag
Som årsinkomst räknas likväl inte:	Som årsinkomst räknas likväl inte:
3) socialhjälp;	3) utkomststöd;
8) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48); <i>ej heller</i>	8) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48);
9) förmån som för återställande eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan eller med stöd av lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) betalas för utbildningstid.	9) förmån som för återställande eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan eller med stöd av lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) betalas för utbildningstid; <i>ej heller</i>
	10) stöd för vård i hemmet av barn, äldre eller handikappade.

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.

6.

Lag

om ändring av 8 § frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 januari 1977 om frontmannapension 8 § 3 mom. 4, 10 och 11 punkterna samt 5 mom.

av dessa lagrum 8 § 3 mom. 4 punkten och 5 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1982 (1084/82) samt 3 mom. 10 och 11 punkterna sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (106/82), och

fogas till det ändrade 8 § 3 mom. en ny 12 punkt som följer:

Gällande lag

Förslag

8 §

Såsom årsinkomst räknas inte:

4) socialhjälp;

10) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48); *ej heller*

11) förmån som för återställande eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan eller med stöd av lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) betalats för utbildningstid.

Såsom arbetsinkomst betraktas löneinkomst samt den del av inkomst av affärs- och yrkesverksamhet eller gårdsbruk eller annan förvärvsverksamhet som är att anse såsom skälig ersättning för arbete i ovan avsedd förvärvsverksamhet. Såsom arbetsinkomst anses även dagpenning som betalas på grund av invaliditet eller härmed jämförbar ersättning för förlorad inkomst samt arbetslöshetsersättning enligt lagen om sysselsättning och dagunderstöd enligt lagen om riksfattande arbetslöshetskassor.

Som årsinkomst räknas inte:

4) utkomststöd;

10) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48);

10) förmån som för återställande eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan eller med stöd av lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) *betalas* för utbildningstid; *ej heller*

12) stöd för vård i hemmet av barn, åldringar eller handikappade.

Såsom arbetsinkomst betraktas löneinkomst samt den del av inkomst av affärs- och yrkesverksamhet eller gårdsbruk eller annan förvärvsverksamhet som är att anse såsom skälig ersättning för arbete i ovan avsedd förvärvsverksamhet. Såsom arbetsinkomst anses även *arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) samt dagpenning som betalas på grund av invaliditet eller härmed jämförbar ersättning för förlorad inkomst som betalas för ett år eller kortare tid.*

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985. Även ersättning för förlorad inkomst som betalas för längre tid än ett år jämföras med arbetsinkomst, om ersättningen för förlorad inkomst har börjat utgå före den 1 januari 1985.

7.

Lag

om ändring av 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare 6 § 2 mom. 8 och 9 punkterna, sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (112/82), och fogas till det ändrade 6 § 2 mom. en ny 10 punkt som följer:

Gällande lag

Förslag

6 §

Som årsinkomst räknas likväl inte:

Såsom årsinkomst räknas likväl inte:

- 8) socialhjälp; *ej heller*
9) förmån av bostad som används för eget behov.

- 8) *utkomststöd*;
9) förmån av bostad som används för eget behov; *ej heller*
10) *stöd för vård i hemmet av barn, äldre eller handikappade.*

Denna lag träder i kraft den 1985, likväl så, att den tillämpas från och med den 1 januari 1985.